

AMAWULIRO AMASA NG' OMAAKO OWEYAGAWANDIIKIRE Enyanjula

Ekitabo *aMawuliro aMasa ng'oMaako oweyagawandiikire*, kimo oku bitabo ebina ebiri omu Ndagaano eMpyaka ebisonzola oku bwomi bwa Yesu Kurisito. Buli kitabo ekimo kwebyo bakyeta bati, "Mawuliro ag'amazima," amakulu gaakyo "mawuliro amasa." AMawuliro aMasa ago bagawandiikire ng'oYesu amalire okufa, era abagawandiikire babbaire Matayo, n'oMaako, n'oLuuka, n'oYokaana.

Ekitabo *aMawuliro aMasa ng'oMaako oweyagawandiikire* niikyo ekikira obumpi omu bitabo ebina eby'aMawuliro aMasa. Era bakikakasa bati, omu bitabo ebyo ebina, ekya Maako niikyo ekibasookere okuwandiika, era bakiwandiikire akati w'omwanka 65-70 oluzwanyuma lw'okubyala oKurisito. Abakugu omu by'eBbaibbuli bangi baikiriry akitabo kinu bakiwandikiire mu Looma n'ekigendererwa ky'okwiryamu Bakurisitaayo maani.

OMaako, era ogubamaite ng'oYokaana oMaako niiye eyawandiikire ekitabo kinu. Era yakoleranga aamo n'omutume oPawulo n'oBbanabbaasi, neye enfumaye yaikire oweyalekere olugendo lwabwe olw'okulaabba aMawuliro aMasa (Bik 13:13). OMaako oyo, babbaire bamumaite bati mukaagwa wa Peetero

(1Pe 5:13). Era ibo abakugu omu by'eBbaibbuli baikiriry a bati, oMaako yawandiikire eino bintu oPeetero ebiyatatumulanga olwakubba, tiyaboineku oYesu amaiso oku maiso.

Omu kitabo kinu, oMaako amaani agamalira ku byamagero bya Yesu ebyabbaire biraga obwezyebwe ng'oMwana wa Kibbumba. Era alaga obwezye bwa Yesu omu ngeri egyayegesamu, omu kubbinga emizimu oku bantu, n'okusoniya ebibbibibi bya bantu.

Engeri egibyeecaanamu

1. Enyanjula 1:1-13.
2. Ebikwata oku buweererya bwa Yesu owejabbaire ng'ali omu Galiraaya 1:14-8:21.
3. OYesu ng'ayaba e Yerusaalemi 8:22-10:52.
4. Ebikwata oku biseera bya Yesu owejabbaire omu Yerusaalemi, ng'otwaliiryemu n'okufaakwe n'okuzuukirakwe 11:1-16:8.

*OYokaana oMubatizi ayebulya enzira
(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Yok 1:19-28)*

¹ Ganu niigo aMawuliro aMasa agakwata oku Musengwa, oYesu Kurisito oMwana wa Kibbumba.* ² Gatandiikire ng'onaabbi Isaaya oweyawandiikire ebyo oKibbumba ebiyakobere oMwanawe ati:

“Obone, ntuma omukwenda wange
akwekubbembere okukwewuliry enzira
egoyaba.

* **1:1** 1:1 EBiwandiike ebimo ebyeira tibyongeraku biti, oMwana wa Kibbumba. **1:2** 1:2 Mal 3:1

³ Era niiye oyo atumulira omu kitera n'eigono eryaminkirira ati,
 'Mutegeke oluguudo lwa Musengwa aiza,
 mutereerye amanzirage.' "

⁴ Omukwenda oyo yabbaire Yokaana oMubatizi eyabonekeire omu kitera, era ng'alaabba eeri abantu beenenye era bababatize, kaisi oKibbumba abasoniye ebikole byabwe ebibbibibbi.

⁵ Abantu ni bazwanga omu byalo by'omu Buyudaaya mwonamwona, n'omu kibuga e Yerusaalemi, ni baabanga egiri oYokaana, ni babbutulanga ebikole byabwe ebibbibibbi era n'ababatiziranga omu Mwiga oYoludaani.

⁶ OYokaana oyo yazwalanga ekizwalo ekibakolere omu byoya bya kisolo ogubeeta ongamira, ng'omu nkende yeesiba musipi gw'eidiba. Era yaalyanga nzige n'omujenene gw'enzoki egy'omu kigona. ⁷ Abantu yabalaabbiranga ati, "Waliwo ankiraku obwezye aali kwiza oluzwanyuma lwange, nze oguntasaanira naire okukotama okusibindula obusibiro bw'engaitoye ni ngitola omu bigerebye. ⁸ Nze mbabatiza n'amaizi, neye iye yalibabatiza na Mwoyo oMweru."

*Okubatiza n'okukema oYesu
 (Mat 3:13-4:11; Luk 3:21-22; 4:1-13)*

⁹ Omu naku egyo, oYesu n'azwa omu kabuga k'e Naazaleesi omwitwale ly'e Galiraaya, n'ayaba oYokaana n'amubatizira omu Mwiga oYoludaani. ¹⁰ OYesu nga yankazwa omu maizi, n'abona eigulu nga lyeigula, era n'oMwoyo

oMweru ng'amwikaku ooti njiiwa. ¹¹ Eigono ni lizwa omwigulu nga likoba liti, "Niiwe oMwana wange omutake, era ogunsiima eino."

¹² Awo amangwago oMwoyo oMweru n'asindika oYesu omu kitera, ¹³ n'amalayo enaku 40 ng'oSitaani amukema. Yabbaire aamo n'ebisolo bya mu kigona neye ng'abamalaika bamulabirira.

*OYesu atandiika okwedgesya omu Galiraaya
(Mat 4:12-17; Luk 4:14-15)*

¹⁴ Awo nga bamalire okwigalira oYokaana omu mabbuusu, oYesu n'ayaba omwitwale ly'e Galiraaya, n'alaabbanga eeri abantu aMawuliro aMasa agazwa eeri oKibbumba, ¹⁵ ng'abakoba ati, "Ekiseera ekimwabbaire mukumiriire kituukire; ekitegeza kiti, obwakabaka bwa Kibbumba bwigereire. Kale, mwenenye era mwikiriryе aMawuliro aMasa ag'engeri ya kwingira omu bwakabaka obwo."

*OYesu ayeta abazibuli abana
(Mat 4:18-22; Luk 5:1-11)*

¹⁶ Lumo, oYesu owejabbaire ng'abita oku mbale kw'enyanza oGaliraaya, n'abona oSimooni n'omugandawe Andereya nga batega aka-timba omu nyanza olwakubba babbaire bazibuli. ¹⁷ Awo oYesu n'abeeta ati, "Mwize mubbe beegi bange! Nalibasuua bazibuli b'abantu omu kifo kya bazibuli b'enyanzi." ¹⁸ Era amangu ago ni baleka aawo obutimba bwabwe, ni baaba naye.

1:11 1:11 Nta 22:2; Zab 2:7; Isa 42:1; Mat 3:17; 12:18; Mak 9:7;
Luk 3:22 **1:15** 1:15 Mat 3:2

19 Tete oweyeeyongeireku omu maiso butyayi buti, n'abona oYaakobbo n'omugandawe oYokaana, abataane ba Zebedaayo, nga bali omu lyato bakwania obutimba bwabwe. **20** Amangu ago bona n'abeeta. Owebawuliire ng'abeeta, ni baleka aawo oitewaabwe oZebedaayo n'abapakasibe omu lyato; batyo bona ni basuuka beegi ba Yesu.

*OYesu abbinga omuzimu oku muntu
(Luk 4:31-37)*

21 Awo oYesu n'abeegibe ni batuuka omu kibuga e Kaperenawumu. ESaabbaato oweyatuuikire, oYesu n'aingira omwikumbaaniro lya Bayudaaya omu beegeseryanga eby'ediini, n'atandiika okwegesya. **22** Abantu abamuwlisisyanga ni beewunya ino engeri egayayegesyamu olwakubba yayegesyanga ng'onyere obwezye, nga tali ooti bakugu omu by'aMateeka ga Musa. **23** Kaisi omwikumbaaniro oomwo mwabbairemu omuntu aliku omuzimu. Omu kaseera ako, n'aceera ino ati, **24** "Otubbaire niki iwe Yesu ow'e Naazaleesi? Oizire kutujigirica? Okoba oti tinkumaite? Niiwe oMweru oyo azwa egiri oKibbumba."

25 Neye oYesu n'agukaawuukira ati, "Osirike mangu, n'omuntu onu omuzweku!"

26 Omuzimu ni gusukunsulya ino omuntu oyo, era ni gwasyamika omulundi gumo, ni gumuzwaku.

27 Era bonabona ababbairewo ni bawuninkirira nga beeбуulyangana bat, "Enjegesaye eenu nga mpyaka! Aate eizwire

bwezye! Alagira n'emizimu ni gimuwulira! Onu muntuki onu?"

²⁸ Okuzwa n'olwo, okufumakwe ni kusaalaanira omwitwale ly'e Galiraaya lyonalyona, n'oku mirirano.

*OYesu alamya abalwaire bangi
(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)*

²⁹ OYesu oweyawazwire omwikumbaaniro, n'ayaba n'oSimooni n'Andereya omu nyumba yaabwe aamo n'oYaakobbo, n'oYokaana. ³⁰ Yabbaire yankatuuka ati, ni bamukobera bati omaaye wa muka Simooni yabbairewo ng'omusuuja gumuluma ino. ³¹ OYesu n'ayaba egiali, n'amukwata oku ngalo, n'amusetuca. Awo, omusuuja ni gulama, era n'atandiika n'okubainula.

³² Akanaigolo, ng'eisana ligwire, ni bamuleetera abalwaire bonabona, n'abo ababbaireku emizimu. ³³ Era abantu ab'omu kibuga ekyo bonabona ni bakumbaanira e nza oku mulyango. ³⁴ N'alamya bangi ababbaire n'endwaire egya buli ngeri. N'ababbaireku emizimu, n'agibabbingaku nga tagiikiriryka kadi kutumula olwakubba gyabbaire gimumaite.

*OYesu alaabba omu Galiraaya
(Luk 4:42-44)*

³⁵ Eizo waaku, oYesu yalamukire makeezi pwi, obwire nga bukaali okuca, n'awuluka, n'ayaba omu kifo ekinambulamu abantu n'abba eeyo ng'asaba oKibumba. ³⁶ Owekwaceire, oSimooni n'abainaye ni baaba nga bamunoonia.

37 Owebamuboine, ni bamukoba bati, “Abantu bonabona bakunoonia.”

38 Neye iye oYesu, amantabafaaku, n’abairamu ati, “Twabe omu bubuga obundi obuliraine aanu eeyo yona ndaabbeyo olwakubba ekyo niikyo ekyagirire ni njiza.”

39 Atyo n’atambula omwitwale ly’e Galiraaya lyonalyona ng’alaabba omu makumbaaniro gaabwe, n’abantu ababbaireku emizimu ng’agibabbingaku.

*OYesu alamya omugenge
(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)*

40 Awo omugenge† n’aita egiri oYesu, n’akoma amazwi ng’amwegairira ati, “Musengwa, mmaite nti oyezya okundamya, owoobba ng’otakire.” **41** OYesu ekisa ni kimukwata, n’agolola engalo n’amukwataku, n’amukoba ati, “Ntaka. Kale olame!” **42** Amangu ago, ebigengebye ni bimuwaaku, era n’alamira nakimo. **43** OYesu n’amuseebulirawo, era n’amusisiitira ino **44** ati, “Ekyo tokikoberaku omuntu kadi moiza, wazira oyabe weeyanjule e wa kabona, era ng’oMusa oweyalagiire, oweeyo n’ekyokuwaayo ekyokwetukulya kaisi bakakase bati olamire.” **45** Neye tete, omusaiza oyo oweyaabire, yatandiikire kusasya wonawona ng’oYesu oweyabbaire niiye amulamirye. N’olwekyo, oYesu nga takaali ayezya okwingira omu kibuga omu lwatu, olw’okutya abantu

1:39 1:39 Mat 4:23; 9:35 † **1:40** 1:40 Ebigenge, bulwaire obwasuucanga omuntu okubba timulongoole okusinzirira oku mateeka g’ekiudaaya. **1:44** 1:44 Lee 14:1-32

okumumigirirya. Yaabbanga mbale mbale eeyo omu bifo ebinambulamu bantu. Neye era, eeyo yona abantu ni bamusengereryangayo, nga bazwa buli wantu.

2

*OYesu alamya omulwaire eyasanyalaire
(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)*

¹ Nga wabitirekuwo enaku, oYesu n'akanga omu kibuga e Kaperenawumu. Abantu owe-bawuliire bati akangire e ika, ² ni bakumbaana bangi ino, nga n'omu luuga tibakaali baweeraamu. OYesu oweiyabbaire ng'abalaabbira eki-bono kya Kibbumba, ³ ni waizawo abantu bana nga bagingire omulwaire asanyalaire, bamumuleeteire. ⁴ Owebakayire okumutuuca oYesu egiyabbaire, olw'ekiziima ky'abantu, ni babi-ikula ekitundu ky'ekisooto ky'enyumba, okuteeba oYesu egiyabbaire. Ni babitya omulwaire oyo omu kiwundu ekyo ng'alambaire oku mu-keeka okubamuleeteire. ⁵ OYesu oweiyaboine okwikirirya kwabwe, n'akoba asanyalaire ati, "Mwana wange, nkusoniyire ebikolebyo ebibbibbi."

⁶ Abakugu omu by'aMateeka ga Musa ababbaire batyaime awo, oolwo ni baseega omu myoyo gyabwe bati, ⁷ "Onu abba atya okutumula atyo? Atumula omu ngeri ezumirira oKibbumba! Naani ali n'obwezye okusoniya ebikole ebibbibibi okutoolaku oKibbumba?" ⁸ Amangu ago, oYesu, omu mwoyogwe, n'ategeera ebyabbaire omu biseego byabwe. Iye awo niiye okubakoba ati, "Lwaki mwebuulya ebintu ebyo

omu myoyo gyanywe? ⁹ Oku bibiri binu kiri-inna ekikalanguki eino okutumula ni kibbaawo; kukoba asanyalaire nti, 'Nkusoniyire ebikolebyo ebibbibibbi,' ooba nti, 'Osetuke, weetiike omukeekagwo oyabe?' ¹⁰ Aale atyanu oleke mbalage nti oMwana wa Muntu, ali n'obwezye okusoniya ebikole ebibbibibbi oku kyalo kunu." Era awo n'akoba asanyalaire ati, ¹¹ "Osetuke! Oginge omukeekagwo, era okange e ika!" ¹² Amangu ago, omusaiza n'ayemerera, bonabona nga babona, n'aginga omukeekagwe, n'atambula. Bonabona ni bawuninkirira, ni bawuuja OK-ibbumba, ni bakoba bati, "E! Titubonangaku ekintu ekiti!"

*OYesu ayeta oLeevi
(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)*

¹³ Olundi oYesu n'airayo oku mbale kw'enyanza ey'e Galiraaya, abantu nga bali kwabanga bangi ino egiali, era ng'abeegesya. ¹⁴ Oluzwanyuma oweyabbaire ng'atambula, n'abona oLeevi, omusolooji wa musolo, omutaane w'Alufaayo, ng'atyaimo omu yaafeesi ya musolo. OYesu n'amukoba ati, "Oize otambulenge na nze." OLeevi yena n'asetukiramu n'ayaba naye.

¹⁵ Oluzwanyuma, oYesu n'ayaba n'abeegibe e wa Leevi oku kiinulo. Abasolooji ba musolo bangi, n'abakola ebikole ebibbibibbi, ni baaba naye, era bonabona ni batyama okulya n'oYesu n'abeegibe. ¹⁶ Abamo oku bakugu omu by'aMateeka ga Musa ab'omu kibbula ky'aBafalisaayo, owebaboinne oYesu ng'aliira

aamo n'abakola ebibbibibbi, n'abasolooji ba musolo, ni babuulya abeegibe bati, "Lwaki oyo aliira aamo n'abakola ebikole ebibbibibbi ng'abo abasolooji ba musolo?"

17 OYesu oweyawuliire ekibabuulya, iye onyere n'abairamu ati, "Aboomi tibeetaaga omusawo, wazira abalwaire. Abatuukiriryе tiniibo abenaizire okweta beenenye, wazira abakola ebibbibibbi."

OYesu bamubuulya oku kusiiba

(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

18 Omu kiseera abeegi ba Yokaana oMubatizi n'aBafalisaayo ekibabbaire basiibiramu, abantu abamo ni baiza egiri oYesu, ni bamubuulya bati, "Lwaki abeegi ba Yokaana oMubatizi n'abeegi b'aBafalisaayo basiiba, kaisi ababo ni batasiiba?"

19 OYesu, okutaka okubalaga ati iye n'enjegesyaye empyaka tibakwatagana n'obulombolombo bw'ekifalisaayo, n'abairamu n'engero ginu ati, "Abageni abeete oku mbaga y'obugole tibeezya okusiiba ng'omugole omusaiza akaali ali nabo. **20** Neye ekiseera kyalituuka ni babatoolaku omugole oyo, kaisi oolwo ni basiiba omu biseera ebyo.

21 "Omuntu takubbira omu kizwalo ekikaire ekiraaka ekiyaaka ekibakaali okwozakuumu, olwakubba owekyekaza, kyezya okukanula ekizwalo, kaisi ekituli ni kyeyongera okugalama.

22 Era omwenge gw'emizabbibbu omuyo tibusuga mu bisawo* byagwo eby'amadiba

* **2:22** 2:22 bisawo aBaisirairi ibo babisanga omwenge mu bisawo bya madiba.

ebikaire. Singa ekyo bakikola, gubyata, kaisi n'ofiirwa omwenge ogwo n'ekisawo kyaku. Omwenge gw'emizabbibbu omuyo bagusuka mu bisawo byagwo ebiyaaka."

OMwana wa Muntu ali n'obwezye oku Saabbaato
(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

²³ Lumo, oYesu yabbaire abita omu kasinde akabbaire omu musiri gw'engaano oku Saabbaato, abeegibe abeyabbaire atambula nabo, ni baaba nga bawulula ebigala by'engaano. ²⁴ ABafalisaayo ni babuulya oYesu batì, "Ala obone, lwaki abeegibo batambire, ekintu aMateeka ga Musa ekigatakiriryा oku Saabbaato?"

²⁵ Iye n'abairamu ati, "Inywe timusoman-gaku omu Biwandiike kwekyo okabaka oDawudi n'abeyabbaire nabo ekibakolere enzala oweyalumire? ²⁶ Yaingiire omu nyumba ya Kibbumba, n'alyaku emigaati egibabbaire bawongere eeri oKibbumba. Ekyo oDawudi yakikoleire mu kiseera Abbyasaali oweyabbaire nga niiye okabona akira obukulu. Waire ng'emigaati egyo aMateeka ga Musa gabbaire tigaikiriryा abantu abandi okugiryaku okutoolaku abakabona bonkani, iye oDawudi yagiriireku; era n'awaaku n'ababbaire naye!"

²⁷ Awo niiwo oYesu okubeebuulisya ati, "Lwaki oKibbumba yateekerewo eSaabbaato? Museega muti yaluteekerewo kufugiraku bantu ekibakola? Kadi! Yaluteekerewo kaisi abantu beezye okuwuumulirangaku okuzwa

omu mirimo gyabwe. ²⁸ N'olwekyo oMwana wa Muntu ali n'obwezye okusalawo abantu ekibasaaniire okukola oku Saabbaato."

3

*OYesu alamya omuntu oku Saabbaato
(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)*

¹ Olundi, oYesu n'ayaba omwikumbaaniro. Era oomwo mwabbairemu omuntu ow'engalo eyanyolere. ² Era omunyere oomwo mwabbairemu aBafalisaayo ababbaire banoonianga ensonga y'okuzweraku okuwaabira oYesu. Kale ni bamwekalikica babone ooba nga yalamya omuntu oyo oku Saabbaato, kaisi basunire okwo eky'okumuwaabira. ³ OYesu n'akoba ow'engalo eyanyolere ati, "Osetuke, oyemerere abantu bonabona egibeezya okukubonera!" ⁴ Kaisi n'abuulya abamwakanisya ati, "Kaisi niki amateeka ekigaikiriry aokukola oku Saabbaato? Kukola busa ooba bubbibubbi? Kulamya bwomi ooba kwita?" Neye ibo ni basirika-busiriki. ⁵ Awo n'abeeruguulyamu amaiso n'obusungu, era ng'obukakanyali bw'emyoyo gyabwe bumukwatisirye obutaki, n'akoba omuntu oyo ati, "Waama iswe ogolole engaloyo." Era n'agigolola, era n'eramirawo. ⁶ Awo aBafalisaayo ibo ni bawulukamu, era amangu ago ni beeyimbya n'abandi ab'ekibbula ekiwagira okabaka oKerode ni bateesa engeri egibeezya okujigircamu oYesu.

Oguzziima gw'abantu gwaba okubona oYesu

⁷ Olundi oYesu n'ayaba oku mbale kw'enyanza ey'e Galiraaya aamo n'abeegibe. Oguyindi gw'abantu ni gwaba egiali, nga guzwa e bugwaisana omu Galiraaya n'omu Buyudaaya, ⁸ omu maserengenta g'omu kibuga e Yerusaalemi, n'omu kitundu ky'e Idumeya, n'okwitale kudi kw'omwiga oYoludaani, n'e ngulu omu bitundu ebiriraine ebibuga oTiiro n'oSidoni. Abo bonabona baabire egiali olwakubba babbaire bawuliire ebyakola. ⁹ Olw'abantu okubitirira obungi, oYesu n'alagira abeegibe bateekewo eryato libbaawo nga limukuumiriire okutyamamu olw'ekiziima ky'abantu obutamumigirirya. ¹⁰ Yabalagiire okukola ekyo olwakubba yabbaire alamiryе abantu bangi, ng'abalwaire bonabona beemigirirya beezye okumutuukirira bamukwateku. ¹¹ Abantu ababbaireku emizimu owebamubonangaku nga bagwa ansi omu maisoge ni baasyamika bati, "Niiwe oMwana wa Kibbumba!" ¹² Neye oYesu iye ng'agaanira nakimo emizimu egyo okumubbutila.

*OYesu alonda abatume eikumi na babiri
(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)*

¹³ Olundi, oYesu n'ayaba oku lusozi, n'ayeta abo abeyalonderemu, ni baaba egiali. ¹⁴ Mwibo n'ayabulaku ikumi na babiri babbenge aamo naye, era abatumenge okulaabba obukwendabwe. ¹⁵ Abo abeyalonderemu n'abeeta batume, era n'abawa obwezye okubbinganga emizimu oku bantu.

¹⁶ Abatume eikumi na babiri abeyayabwireku niibo banu: OSimooni, oguyatumire erya Peetero; ¹⁷ oYaakobbo n'omugandawe oYokaana abataane ba Zebedaayo abeyeerwire erya "Bbowaneruuge" amakulu gaakyo kit, "Ababbwatuka ooti laadu." ¹⁸ Era n'Andereya, n'oFiripo, n'oBbantulumaayo, n'oMatayo, n'oTomasi, n'oYaakobbo omutaane w'Alufaayo, n'oSadaayo, n'oSimooni oMulwaniriri wa kwefuga kw'eigwangalye, ¹⁹ n'oYuda Isikalyoti eyaliiremu oYesu olukwe.

*OYesu n'oBberuzebbuli
(Mat 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10)*

²⁰ Olundi, oYesu n'akanga e Kaperenawumu, tete abantu bangi ni bakumbaanira egiali, iye n'abeegibe ni bakayaku n'akaseera k'okulya ekyokulya. ²¹ Ab'e waabwe e Naazaleesi owe-bawuliire bati airire, ni baaba okumukwata olwakubba ibo babbaire bakitwala bati agwire eiralu.

²² Abakugu omu by'aMateeka ababbaire bazwire e Yerusaalemi ibo nga bakoba abantu bati, "Aliku Bberuzebbuli omukulu w'emizimu, era akolesya bwezye bwa mukulu oyo okugibbinga."

²³ Awo oYesu n'ayeta abakugu omu bya Mateeka nago okwaba egiali, n'abairiram mu ngero ati, "OSitaani ogumwetere oBberuzebbuli ayezya atya okwebbinga iye onyere okubantu? ²⁴ Abantu ab'obwakabaka obumo owe-beesalamu, obwakabaka obwo tibuwangaala.

25 N'omu kisito, singa abantu baamu owebeesalamu, baawukana, n'ekisito ekyo ni kisan-sukana. **26** Singa oSitaani yena yeerwanisya, obwezyebwe ni bugabukanamu, abba takaali ali n'amaani, era abba ng'ajigirikire.

27 "Mpaawo ayezya okwingira omu nyumba ya muntu ow'amaani n'anyaga ebintubye, okutoolaku ng'asookere kumusiba, oolwo kaisi n'ayezya okunyaga eby'omu nyumbaye.

28 "Mbakobera amazima nti, kyezyeka okusoniya abantu ebbibbibibi byabwe byonabyona, era kyezyeka okubasoniya ebizumi byonabyona ebibazuma. **29** Neye, buli azuma oMwoyo oMweru, tibalimusoniya olwakubba abba akolere kibbikibbi ekyasigala nakyo emirembe n'emirembe." **30** Ekyo oYesu yakitumwire kwakanisya baabo ababbaire bakobere bati aliku muzimu.

*Abaganda ba Yesu n'omaaye
(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)*

31 Atyanu abaganda ba Yesu n'omaaye ni batuuka egiyabbaire. Iye ng'ali omu nyumba, ni beemerera e nza, ni bamutumira omuntu okumweta. **32** Ekiziima ky'abantu ekyabbaire kityaime nga kimweruguuliriiryre ni bamukoba bati, "Omaawo n'abagandabo bali e nza bataka okukubona."

33 OYesu n'abairamu ati, "Abantu abenjeta nti mama ooja nti baganda bange niibo ababba ab'engeriki?" **34** Awo n'abitya amaiso omu bantu ababbaire batyaime okumpi naye aawo

abamweruguuliriirye, n'akoba ati, "Omama n'abaganda bange niibo banu.³⁵ Buli akola oKibumba ebyataka niiye abba omuganda wange, niiye abba omwonyoko wange, era niiye abba omama."

4

*Olugero lw'omusigi
(Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)*

¹ Olunaku olunyere oolwo, oYesu n'atandiika tete okwegesya ng'ali oku mbale kw'enyanza oGaliraaya, ekiziima ky'abantu ni kikumbaanira egiali. Neye owekyabitiriire obunene, oYesu n'aingira omu lyato eryabbaire oku nyanza, n'alityamamu; ekiziima ikyo ni kisigala oku mbale. ² Awo n'abeegesya ebintu bingi ng'akolesya ngero, era omu kwegesyakwe n'abakoba ati, ³ "Muwlisisye. Wabbairewo omulimi eyaabire okusiga ensigogye. ⁴ Oweyabbaire ng'asiga, egimo gyagwire ku nzira, enyonyi ni giiza ni gigirya. ⁵ Era ensigo egindi ni gigwa mwitakali ery'oku bubbaalebbaale, tigyalwire ni gimera, olwakubba eitakali eeryo tiryabbaire lyabiriri. ⁶ Neye eisana oweryocerye eino, ni liwotoca ebimera ebyo era ni bikala olwakubba emiri gyabyo gyabbaire tigyaliriire ansi omwitakali. ⁷ Ensigo egindi ni gigwa mwitakali eryabbairemu amawa kaisi ni gakulira aamo n'ensigo egyo, kale ni gagikaisya n'okwama. ⁸ N'ensigo egindi ni gigwa omwitakali erisa, ni gimera, ni gikula,

era ni gibala. Egimo ni gibala ensigo 30; n'egindi 60; era n'egindi 100."

⁹ Awo oYesu n'akoba ati, "Aale omuntu aliku amatwi agawulira, awulisisye era ategeere ekin-tumula."

Ekigeresya engero

(Mat 13:10-17; Luk 8:9-10)

¹⁰ Awo abantu abakira obungi nga bamalire okuzwawo ni baaba, abeegi elkumi na babiri, n'abandi ababbaire basigaire n'oYesu ni bamubuulya ebikwata oku ngero egyo.
¹¹ Iye n'abakoba ati, "Inywe babawaire enkabi eg'yokumanya ekyama ekifa oku bwakabaka bwa Kibbumba. Neye abantu abandi bawulirira buli kintu mu ngero, ¹² kaisi dala,

'balingirirenge,
 neye nga tibabona;
 bawulisisyenge,
 neye nga tibategeera,
 demba ni beenenya
 ni babasoniya ebibbibibbi byabwe.' "

OYesu awa amakulu ga lugero lw'omusigi

(Mat 13:18-23; Luk 8:11-15)

¹³ Awo niiye oYesu okubabuulya ati, "Abba ng'amakulu ga lugero oolwo timugategeire, oolwo mwalyezya mutya okubbaaku n'olugero olumutgeera? ¹⁴ Omusigi niiye omuntu asiga ekibono kya Kibbumba omu bantu.

¹⁵ Abantu abamo bafaanana ng'ensigo egyang-wire oku nzira. Ekibono owebakibasigamu bakiwulira, neye amangu ago oSitaani aiza

n'akibatoolamu. ¹⁶ Abandi bafaanana ng'ensigo egyagwire omwitakali ery'oku bubbaalebbaale. Owebawulira ekibono, amangu ago bakyaniriza n'eisangaalo. ¹⁷ Neye, olwakubba bafaanana ooti bimera ebidamba emiri egyabirira nakimo ansi omwitakali, bamala ekiseera kityayi kit. Owebagwa omu bigosi, ooba okubayiigaania olw'ekibono kya Kibbumba owekwiza, amangu ago ni bawaamu amaani. ¹⁸ Abandi bafaanana ng'ensigo egyagwire omwitakali eryamerereremu amawa. Ekibono bakiwlira, ¹⁹ neye okwer-aliikirira ebintu by'ekyalo, n'okubabbeyabbeya n'ebyobusuni, n'amasanyu g'ekyalo kinu, oweb-ifuga emyoyo gyabwe bikaisya ekibono kya Kibbumba okubabbeera okukola ebikole ebisa. ²⁰ Kaisi abandi bafaanana ng'ensigo egyagwire omwitakali erisa. Owebawulira ekibono baki-ikirira, era ni bakikuuma era ni beekalangula okukolanga ebikole ebisa; omu bambo ni byekub-bisyamu emirundi 30, omu bandi emirundi 60, n'omu bandi emirundi 100.”

Eitaala libba ngulu ku kikondo

²¹ Awo oYesu n'ababuulya ati, “Eitaala owe-balireeta awali endikiiryा tete baira ni balifuunikaku ekiibo ooba balikukuuliriryा mu manta-like? Tibalyanika aweeru ku kikondo? ²² Aale buli kintu ekibisabise kyalibbutuka; era buli kyama kyalibbutuka. ²³ Abba nga waliwo aliqui amatwi agawulira, awulisisye era ategeere ekin-tumula.”

²⁴ Era n'ayongereryaku ati, "Mugenderere engeri egimuwlisisya. Ekipimo ekimukolesya okumpulisisya, ekinyere ekyo niikyo oKibumbaba ekiyalikolesya okupima ebiyalibawa, era n'okwongeraku yalibongereryaku. ²⁵ Oyo aali nabyo balimwongeraku n'ebindi. Neye oyo abula, n'akatono akaali nako balikamutoolaku."

Olugero lw'engeri ensigo egigikulamu

²⁶ OYesu n'ayongera okubakobera olugero olundi ati, "Obwakabaka bwa Kibumbaba tubufaananiaku n'owekibba ng'omuntu asiga ensigo omwitakali. ²⁷ Omusigi oyo obwire abba agona, omusana n'abba abonia. Igyo ensigo ni gimera gyonkani, era ni gikula, iye eyagisigire amantamanyaku engeri egigimeramu, n'egigikulamu. ²⁸ Eitakali niiryo erikulya ebimera ebyo paka mu kwama. Ebimera ebyo bisooka kuleeta bukoola, ni biiryaku okusowola emitwe gy'ebigala ebitobito. Kaisi oluzwanyuma, omu mitwe gy'ebigala egoyi ni mwizamu amaiso, ni gakakata. ²⁹ Amaiso ago nga gengere, oolwo omukesni n'akwata akagoda, olwakubba eikesa lituukire."

Olugero olw'akansigo aka kalidaali

(Mat 13:31-32,34; Luk 13:18-19)

³⁰ Awo oYesu tete n'abagerera olugero olundi ati, "Obwakabaka bwa Kibumbaba twezya kubufaanania naaki? Ooba lugeroki olutwezya okukolesya okubusonzola? ³¹ Bufaanananaku ooti kansigo aka kalidaali. Akansigo ako niiko

4:24 4:24 Mat 7:2; Luk 6:38 **4:25** 4:25 Mat 13:12; 25:29; Luk 19:26 **4:29** 4:29 Yow 3:13

akakirira nakimo obutono omu nsigo gyonagyna egiri oku kyalo. ³² Neye owebakakoma omwitakali, kamera ni kasuuka kimera kya syodo ekikira ebirime bya syodo ebindi byonabyona ebibba omu musiri. Kyabula amasaga amanene, enyonyi gy'omwibbanga ni gyezya okulukamu ebisaasiriro, n'okuwuumulira omu kyoleerya kya masaga gaaku."

³³ OYesu yalaabbanga eeri abantu ekibono kya Kibbumba ng'akolesya engero nydingi egifaananaku na ginu, okusinzirira kwekyo ekyababbeeranga ekyangu okutegeera. ³⁴ Mpaawo ekiyabakoberanga nga takoleserye ngero. Kaisi oweyasigalanga n'abeegibe bonkani, ibo ng'abasonzolera byonabyona ebyategeezerenge.

*OYesu asirica ogumpunga
(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)*

³⁵ Oku lunaku olunyere oolwo, eigolo, oYesu n'akoba abeegibe ati, "Tusalemu awo twabe oku lubba ludi olw'enyanza." ³⁶ Awo abeegibe ni baleka aawo ekiziima ky'abantu, ni bain-gira omu lyato oYesu omuyabbaire atyaime, ni bagimba ni baaba naye. Abantu abandi ababbairewo ni bagimba amaato gaabwe, bona ni babasenjaku baabe naye. ³⁷ Nga bali akati omu nyanza, ogumpunga ni gutandiika okufuwa, amayengo ni geesuka omu lyato, ni libbuuca kwizula amaizi. ³⁸ Omu kaseera ako oYesu iye yabbaire mu kifo eky'enyuma omu lyato

yeigikire omwito agonere. Abeegibe ni bamulamuca, ni bamukoba bati, "Musomesya, iwe tofaayo ng'enyanza etwita?"

³⁹ OYesu n'asetuka n'akaawuukira ogumpunga ati, "Oikaikane!" Era n'akoba enyanza ati, "Oteeke!" Omu kaseera akanyere ako, ogumpunga ni guwolererya, n'enyanza n'eteekera nakimo kusani. ⁴⁰ Kaisi oYesu n'aira oku beegibe n'ababuulya ati, "Lwaki mutiire? Paka atyanu mukaali kubba n'okwikirirya?"

⁴¹ Neye ibo okutya okwababbairemu ni kweyongera, ni bakobangana bati, "Onu muntu w'engeriki? Obona n'ogumpunga n'amayengo bimugondera!"

5

OYesu alamya omusaiza ow'emizimu (Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Awo oYesu n'abeegibe ni batuuka oku lubba ludi olw'enyanza omu kitundu ky'e Bageraasa. ² OYesu owejabbaire yankazwa omu lyato, omuntu aliku omuzimu n'azwa omu kifo omwabbaire amagombe ag'empuku, n'ayaba egiali amusangaane. ³ Omuntu oyo nago yagonanga mu mpuku egyo. Wabbaire nga tiwakaali waliwo omuntu ayezya okumukuma nga musibe oku kintu kyonakyona, kadi ku lujegere, ⁴ olwakubbba emirundi mingi bamusibanga n'enjegere oku mangalo n'ebigere, neye egyo gyona ng'agitiica-butiici. Kale tiwabbairewo muntu owa maani kadi moiza ayezya okumukalangula. ⁵ Omusaiza oyo bulijo omusana n'obwire, yasinziriranga omu kifo

omuli empuku egibaliikamu abafu, n'oku nsozi, n'abbookooka, era ni yeesalyaga n'amabbaale.

⁶ Awo oweyalengeire oYesu, n'ayaba egiali ng'airuka, n'amuwa ekitiisya ng'amukomera amazwi. ⁷⁻⁸ OYesu n'alagira omuzimu ogwo ati, "Ozwe oku muntu oyo!" Neye omuzimu ni gumwekungirira nga wegukooka guti, "Onvunaanira niki, iwe Yesu oMwana wa Kibbumba oNambulaku aMwagaaganan? Nkwegairiire, omu mwoyo gwa Kibbumba, tiwangadya."

⁹ Kaisi oYesu n'agubuulya ati, "Eriinalyo niiwe onaani?" Ni gwiramu guti, "Eriina lyange ninze oKiziima, olwakubba tuli bangi." ¹⁰ Gutyo ni gumwegairira ino guti, "Tiwatubbinga omu kitundu kinu!"

¹¹ Oku mugingi awo wabbairewo ekiraalo kinene eky'embiiizi nga giriisy. ¹² Emizimu egoyi ni gyegairira oYesu git, "Otusindike mu mbiizi niigyo egitubba twingiremu." ¹³ Oweyagiikiriiry, emizimu ni gizwa oku muntu oyo, ni gingira omu mbiizi egoyi, ekiraalo ekyabbaire ekyeraamu embiizi ooti nkumi ibiri ni kitantawuka okuzwa e ngulu oku mugingi, ni kiyoolookera omu nyanza, gyonagyona ni gifeera oomwo.

¹⁴ Awo abaliisya baagyo ni bairuka, ni baaba bakobera ab'omu kibuga n'ab'omu byalo. Era abantu ni baaba ni babona ekigwirewo. ¹⁵ Owebatuukire oYesu egiyabbaire, ni babona omuntu eyaabbangaku ekiziima ky'emizimu ng'atyaimie, azware, era ng'ategeera kusani ni batya. ¹⁶ Abo ababbairewo ng'emizimu gizwa

oku muntu oyo gingira omu mbiizi ni balonserya abantu abaabireyo.

¹⁷ Owebawuliire ebikole ebyo, abantu abo ni batandiika okwegairira oYesu abazwere omu kitundu kyabwe, yena n'aikiriryia okwaba. ¹⁸ Ng'ayaba okuniina omu lyato, omuntu oguyabbingireku emizimu n'amwegairira ati amwikiriryie atambulenye naye. ¹⁹ Neye iye oYesu n'amukoba ati, "Bbe. Okangeyo e waanywe, omu bantubo, obakobere byonabyona oMusengwa oKibbumba ebyakukoleire, era ng'owakukwatiire ekisa."

²⁰ Awo omuntu oyo n'ayaba n'atandiika okukobera ab'omu kitundu ky'e Dekapooli, byonabyona oYesu ebiyamukoleire. Bonabona ababiwuliire ni beewunya.

*Omwala wa Yairo n'omukali omulwaire
(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)*

²¹ OYesu n'abeegibe owebaniinire omu lyato, ni bakangayo oku lubba ludi olw'enyanza, olw'e ika. Abantu bangi ni bakumbaanira oYesu egiyabbaire, era n'abba nabo awo oku mbale kw'enyanza. ²² Awo omoiza oku bakulu b'eikumbaaniro ogubeeta oYairo yena giyaiziire. Owewayaboine oYesu, n'akoma amazwi okumpi kumpi n'ebigerebye, ²³ n'amukungirira ino ati, "Oo! Musengwa, akaala kange kataka okunfaaku. Oize okateekeku engalogyo okalamye tikaafa."

²⁴ OYesu n'ayaba naye, era abantu abandi bangi ino ni bamusengererya, nga baaba bamumigiriryia.

²⁵ Mwabo mwabbairemu omukali eyabbaire agadire n'obulwaire bw'ekikulukuto ky'eisaaye obwabbaire bumumalireku emyanka ikumi na mibiri. ²⁶ Omukali oyo yabbaire agadire ino n'ekirwaire ekyo era ng'atambwire omu basawo bangi, nga bamumalireku n'ebintubye byonabyona neye nga talama, era ekirwairekye nga kyeyongera kubba bundi. ²⁷ Era olwakubba yabbaire awuliireku ebibatumula oku Yesu, yakikimitire omu kiyindi ky'abantu ababbaire basengererya oYesu, ayezye okumuzwera e nyuma akwate oku kizwalokye. ²⁸ Ekyo kityo olwakubba yabbaire akoba omu mwoyogwe ati, "Kadi singa ni mmukwataku-bukwati oku kizwalokye, mmaite nti nalama."

²⁹ Oweyakikwaiteku, amangu ago ekikulukuto ky'eisaaye ni kikalirawo. Era n'awulira omu mubirigwe ng'alamire. ³⁰ Omu kaseera akanyere ako, oYesu n'awulira ng'amaanige agalamya gawulukire ni gakola omulimo. Awo n'acuukira ekiyindi ky'abantu, n'ababuulya ati, "Naani azwa okunkwataku kizwalo?"

³¹ Abeegibe ni bamwiramu bati, "Wena dala obona abantu bakwizwireku, kaisi era n'obuulya oti, 'Naani azwa okunkwataku?'"

³² Neye iye oYesu n'abilityability amaiso abone amukwaiteku. ³³ Awo omukali oyo, olw'okumanya ekimutuukireku, omu kutya okunene,* era ng'atukuta, n'aiza n'agwa oku mazwi omu maiso ga Yesu, era n'amukobera amazima. ³⁴ Awo oYesu n'amukoba ati, "Mwala

* **5:33** 5:33 AMateeka ga Musa tigaikiriryanga omukali ow'ekikulukuto okubba omu bantu.

wange, olwa kwikiriryakwo olamire. Oyabe mwidembe! Okugadakwo kukomere.”

³⁵ OYesu ng'akaali atumula, abakwenda abazwa omu kisito kya Yairo, omukulu w'eikumbaaniro, ni baaba, ni bakobera omukulu oyo bati, “Mukulu, tikikaali kyetaagisyu okudambya oMusomesya, omwalawo afiire.”

³⁶ Waire oYesu yawuliire abo ebibatumula, tiyabafireku, n'akoba oYairo ati, “Tiwaatya, obbe na kwikiriryu kwonkani.” ³⁷ Ekyazwiremu oYesu n'agaana abantu abandi okwaba naye e wa Yairo, okutoolaku oPeetero, n'oYaakobbo, n'oYokaana omuganda wa Yaakobbo. ³⁸ Owebatuukire oku nyumba ya Yairo, omukulu w'eikumbaaniro, oYesu n'ayajaawo obuyoga, ng'abantu bakunga, nga bakubba enduulu. ³⁹ Oweyaingiire, n'akoba ababbairemu ati, “Lwaki mukuukulya, lwaki mukunga? Omwana timufu, agonere-bugoni.”

⁴⁰ Neye ibo ni bamusekerera, ekyazwiremu n'ababbingamu. Ng'amalire okubabbingawo n'abandi bonabona, n'atwala ababyaire ba mwana, n'abeegibe abasatu, n'aingira nabo omu kisenge omwana omuyabbaire. ⁴¹ Oweyatuukire omu kisenge, n'akwata omwana oku ngalo, n'amukoba ati, “Talisa kumi.” Amakulu gaakyo gati, “Kaala iwe, nkukoba nti olamuke!”

⁴² Amangu ago, akaala akabbaire ak'emyanka eikumi na mibiri, ni keemerera, ni katambulatambulamu. Ababbairewo ni bawuninkirira ino! ⁴³ Neye oYesu n'abasisiitira ino ati ekyo tibakikoberaku abantu abandi. Era atyo n'abalagira okuwa omwana oyo ekyokulya alye.

6

*Ab'e Naazaleesi bagaana oYesu
(Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)*

¹ OYesu n'azwa omu kitundu ekyo, n'ayaba omu kitundu ky'e waabwe, n'abeegibe ni baaba naye. ² Awo oku Saabbaato, n'ayaba omwikumbaaniro n'atandiika okwedgesya. Abantu bangi ababbairewo owebawuliire ebyayegesya, ni bawuninkirira! Ni bakoba bati, "Binu byonabyona yabitoire yaina? Malabuki g'engeriki ganu oKibbumba ageyamuwaire? Era ayezya atya okukola ebyewunyo binu? ³ Onu tiniye omubaizi, omutaane wa Malyamu, era omuganda wa Yaakobbo n'oYose, n'oYuda, n'oSimooni? Era aboonyokobe tibabba kwaiswe kunu na iswe?" Awo ni bamukwatira engongi.

⁴ OYesu n'abakoba ati, "Onaabbi bamuwa ekitiisya wonawona okutoolaku omu kitundu ky'e waabwe, n'omu kikaakye, n'omu nyumba y'e waabwe."

⁵ Era eeyo oYesu tiyeezyerye kukolerayo byewunyo, okutoolaku okulamyakuuyo abalwaire batontono bati, ng'abateekaku engalogye.

⁶ Yeewunyire ino olwakubba abantu baayo tibabaire n'okwikirirya. Atyo n'ayaba ng'ayegesya omu byalo ebirirainewo.

*OYesu atuma abeegibe eikumi na babiri
(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)*

⁷ Lumo oYesu n'ayeta abeegibe eIkumi na babiri, ni baaba egiali, n'abatuma babiri babiri. Era n'abawa obwezye okubbinganga

emizimu oku bantu. ⁸ N'abasisiitira ati, "Omu lugendo lunu timwaba na kantu kadi kamo, okutoolaku omukoomero. Timwaba n'ekyokulya, kadi mpiiya, ooba emigoba. ⁹ Neye muzwale biraito, era buli moiza azwale ekizwalo kimo kyonkani, tiyaaba n'ekyokubiri." ¹⁰ Era n'abakoba ati, "Buli kibuga ekimubba mutuukiremu, mugonenge mu kisito ky'abantu ababasangaaliranga, paka owemwalizwa omu kibuga ekyo. ¹¹ Owemutuuuka omu kifo kyonakyona, abantu nandi ni babasangaalira ooba ni bagaana okubawulisisya, awo nga muzwawo. Era owemubba muzwawo, mwekunkumulyang-gaku n'enkungu egibba gibakwaite oku bigere byanywe, ng'akamanyiciryo k'obujulizi obulaga okuvunaana abantu abo. Mazima mbakobera nti ekyalituuka oku Sodoma n'oku Gomola kyalibba kiguminkirizika okukiraku ekyalituuka oku bantu abo"

¹² Batyo abeegi ni baaba nga bakobera abantu bati, "Kiwomeire mwenenye." ¹³ Ni babbinga emizimu mingi oku bantu. Ni basiiga abalwaire amafuta g'enkabi ni babalamya.

*Okufa kwa Yokaana oMubatizi
(Mat 14:1-12; Luk 9:7-9)*

¹⁴ Awo okabaka Kerode n'awulira okufuma kwa Yesu, olwakubba babbaire bamutumulaku wonawona. Abamo nga bakoba bati, "Niiye oYokaana oMubatizi azuukiire. Ekyo niikyo ekigira ali n'obwezye okukola ebyewunyo."

¹⁵ Neye abandi nga bakoba bati, "Niiye Eriya." N'abandi bati, "Naabbi, omoiza oku banaabbi ab'eira."

¹⁶ OKerode oweyabiwuliire n'akoba ati, "OYokaana oMubatizi ogunatemereku omutwe niiye azuukiire!" ¹⁷⁻¹⁹ OYokaana oMubatizi yabbaire adeebere oKerode ng'amukoba ati, "Amateeka tigaikiriryा iwe okutwala oKerodiya omuka mugandawo oFiripo, n'omusuca mukaliwo. Ekyo kyagirire oKerodiya n'akoolesya oYokaana, ng'ataka n'okumwita, neye ng'abula ngeri."

Ekiseera kyatuukire oKerode n'alagira ati, oYokaana bamukwate era bamwigalire omu mabbusu, okusangaalya oKerodiya, okabaka oKerode oguyabbaire abandwire oku mugandawe.

²⁰ OKerode iye yabbaire atya oYokaana, ng'amaite ati oYokaana musaiza atuukiriire, era mweru, kale yamukuumanga kusani tiyabbaaku kabbikabbi. Yatakanga okumuwlisisya, newankubbaire nga buli oweyamuwlisisyang, yeeraliikiriranga ino omu mwoyo.

²¹ Neye lumo, oKerodiya n'asuna akakisa. Lwabbaire lunaku lwa kwewukiriryaku olubabyaliire oKerode. OKerode n'akola embaga, n'ayeta abantube abakulu, n'abakulu b'abaisulukale, n'abantu abafuma omu Galiraaya. ²² Kwolwo omwala wa Kerodiya yaizire n'abina, n'asangaalya ino oKerode n'abagenibe. Olw'okusiiima eino okabaka n'akoba omwala

ati, "Onsabe kyonakyona ekyotaka, nakuwa." ²³ N'alayira n'okulayira ati, "Kyonakyona eki-wansaba nakuwa, n'owewataka oti obwakabaka bwange tubugabaniremu akati."

²⁴ Awo omwala n'awuluka, ni yeebulyaku omaaye ati, "Nsabe niki?" Omaaye n'amwiramu ati, "Mutwe gwa Yokaana oMubatizi gw'obba osabe."

²⁵ Amangu ago omwala n'aluuya okukanga egiri okabaka, n'amusaba ati, "Ekintaka okumpeerawo omu kaseera kanu, mutwe gwa Yokaana oMubatizi nga baguteekere okwitiba."

²⁶ Ekyo ni kiruma ino okabaka, neye olwakubba yabbaire alayiire, aate nga n'abagenibe bawuliire, nandi n'ataka kumwima ekyamusabire. ²⁷ Amangu ago okabaka n'atuma omwisulukale omukuumi w'amabbuusu okuleeta omutwe gwa Yokaana. Oguyatumire, n'ayaba omu mabbuusu n'atemaku oYokaana omutwe. ²⁸ Era ni baguleetera okwitiba, ni baguwa omwala, era n'omwala yena n'aguwa omaaye. ²⁹ Abeegi ba Yokaana owebakiwuliire, ni baaba ni batwala omulambogwe, ni baguliika.

OYesu aliisya abantu 5,000

(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Yok 6:1-14)

³⁰ Awo abatume ni bakanga egiri oYesu, ni bamulonserya byonabyona ebibabbaire bakolere n'ebibabbaire beegeserye. ³¹ Iye n'abakoba ati, "Mwize, twabe omu kifo omutwezya okubba swenkani, muwuumuleku." Babbaire bakayireku n'akaseera ak'okulyaku olw'abantu abangi abaizanga egibaabbanga. Abantu abamo baabbanga ooti bazwawo, nga tete abandi

batuuka. ³² N'olwekyo ni bagimba eryato, ni baaba bonkani, omu kifo ekinambulamu bantu.

³³ Neye era abantu bangi ni bababona nga baaba, ni babamanyica bati niibo. Awo-so ni bazwa omu bibuga byonabyona, ni babagedya nga babita oku lukalu, nga baaba bairuka, ni babeesooka omu kifo oYesu n'abeegibe egibabbaire baaba. ³⁴ OYesu oweyatuuukire oku lukalu, n'abona ekiziima ky'abantu kinene nga kiri awo, n'abakwatira ekisa olwakubba babbaire ooti ntaama eginambulaku muliisya! Kale n'amala ekiseera kiwanvu ng'abeegesy. ³⁵ Abeegi owebaboine ng'obwire bwatira okwirugala, ni baaba egiri oYesu, ni bamukoba bati, "Ekifo kinu mpaamu bantu, aate nga n'obwire buunu bwirugala. ³⁶ Abantu obaseebule baabe beegulire ekyokulya omu byalo n'omu bubuga obuliraine aanu."

³⁷ OYesu n'abairamu ati, "Niinywe omubbbe mubawe ekyokulya balye." Ibo ni bamubulya bati, "Otaka twabe tubagulire emigaati egimalawo edinaali 200,* tubawe balye?"

³⁸ Iye n'ababuulya ati, "Muliwo n'emigaati mimeka? Mwabe mubone." Owebamalire okwekalikica, ni bamukoba bati, "Mitaanu, n'enyanzi ibiri."

³⁹ Awo oYesu n'alagira abantu bonabona okutyama ansi okwisubi mu babbubb. ⁴⁰ Ni batyama nga bali mu babbubb, ebimo nga buli kimo mulimu abantu 100, n'ebindi nga buli kimo

6:34 6:34 Kub 27:17; 1Ba 22:17; 2Mi 18:16; Zek 34:5; Mat 9:36

* **6:37** 6:37 Edinaali 200, gyabbaire mpeera y'omupakasi eg yapakasira enaku 200.

mulimu 50. ⁴¹ OYesu n'atoola emigaati emitaanu n'enyanzi eibiri, n'alingirira omwigulu, ni yeebalya oKibbumba. N'avunavunamu emigaati, n'agiwa abeegibe okwinula abantu. Era n'enyanzi eibiri gyona n'agivunavunamu, bonabona ni basunaku. ⁴² Era abantu bonabona baliire ni baikuta. ⁴³ Era abeegibe ni bakumbaania ebitundutundu ebyafii kireku, ni baizulya ebiibo ikumi na bibiri. ⁴⁴ Oku bantu bonabona abaliire, obungi bw'abasaiza bonkani[†] bwabbaire 5,000.

*OYesu atambulira oku maizi
(Mat 14:22-33; Yok 6:15-21)*

⁴⁵ Amangu ago oYesu n'alagira abeegibe bagimbe eryato beekubbemberemu, baabe e Bbesusaida, oku lubba ludi olw'enyanza, nga iye akaali aseebula abantu. ⁴⁶ Oweyamalire okubaseebula, n'aniina oku lusozi okusaba oKibbumba. ⁴⁷ Endikiirya owejakwatiire, ng'abeegibe balmu lyato akati omu nyanza, oYesu iye ng'ali yenkani oku lukalu. ⁴⁸ Awo n'abalengera nga bakalabana okugimba eryato n'enkasi, olw'ogumpunga ogwabbaire guzwa egibaaba. Obwire owebwabbaire bwatira okuca, n'ayaba egibali ng'atambulira oku maizi. Nabba ooti ababitaku. ⁴⁹ Neye ibo owebamuboine ng'atambulira oku maizi, ni baseega bati kyewo. Ni bakubba enduulu, ⁵⁰ olwakubba bonabona bamuboine, ni batya ino. Neye iye amangu ago n'atumula nabo, n'abakoba ati, "Ninze! Timwatya, mwiremu omwoyo." ⁵¹ Atyo n'aniina

[†] **6:44** 6:44 Abasaiza bonkani, aBaisirairi tibabalanga abakali n'abaana nga babala abantu.

omu lyato omu babbaire. Ogumpunga ni gulek-era awo okufuwa. Abeegibe ni bawuninkirira ino,⁵² olwakubba ekyewunyo eky'emigaati babbaire tibategeire makulu gaakyo, bati oYesu ali n'amaani. Emyoyo gyabwe gyabbaire mikakanyali.

*OYesu alamya abalwaire e Genesereeti
(Mat 14:34-36)*

⁵³ Awo owebasaliremu enyanza ni basomoka kudi, batuukiire mu kitundu ky'e Genesareeti, ni basiba eryato oku mbale kw'enyanza. ⁵⁴ Owebazwire omu lyato, abantu ni bamanyica oYesu amangu ago. ⁵⁵ Ni bairuka nga babita buli wantu omu kitundu ekyo, ni baleeta abalwaire, nga babagingiire oku mikeeka, ni babatwala wonawona awebawuliranga bati oYesu niiwo egiali. ⁵⁶ Wonawona aweyayabanga, omu butale, omu bibuga, ooba omu byalo, abantu bateekanga abalwaire omu bifo eby'okukumbaaniram, ni bamwegairira aikiriryre kadi bakwate oku mugo gw'ekizwalokye. Era bonabona abakikwaiteku, ni balama.

7

ABayudaaya bagotesya ebiragiro bya Kibbumba

(Mat 15:1-9)

¹ Lumo aBafalisaayo n'abakugu omu by'aMateeka ga Musa ababbaire bazwire e Yerusaalemi, bakumbaaniire egiri oYesu.

² Abantu abo ni babona abamo oku beegibe

nga baliira engalo egitali ntukulye, ekikoba kiti, nga tibaginaabiry'e ng'obulombolombo bw'aBayudaaya obwebulagira. ³ Ibo aBafalisaayo n'aBayudaaya abakira obungi, basengereryanga akalombolombo ka bazeiza baabwe ak'obutalya nga tibasookere kukola mukolo ogw'okunaaba omu ngalo. ⁴ Era ebibatoolanga omu katale nga tibabirya, okutoolaku nga basookere kukola mukolo ogw'okubitukulya. Babbaire n'obulombolombo obundi bungi obubasengereryanga, ng'okunaabya ebikopo, n'agacupa, n'ebibange ebitali by'eitakali.

⁵ Awo aBafalisaayo n'abakugu omu by'aMateeka ni babuulya oYesu bat'i, "Lwaki abeeegibo tibasengererya obulombolombo bwa bazeiza baiswe, neye ni balya n'engalo egitali ntukulye ng'obulombolombo bwabwe obwebulagira?"

⁶ OYesu n'abairamu ati, "Bananfunsi inywe, kaisi ekibono kya Kibbumba onaabbi Isaaya ekiyalagwireku kituuce, oweyakobere ati: 'Abantu banu bampa ekitiisya mu bibono-bubono,
neye emyoyo gyabwe gimbulaku.'

⁷ N'engeri egibansinzamu tintuuce olwakubba ebibono eby'abantu-obuntu,
niibyo ebibeegesya bat'i mateeka ga Kibbumba.'

⁸ "Muleka ekiragiro kya Kibbumba, ni mukwata obulombolombo bw'abantu."

⁹ N'abakoba tete ati, "Mukola kibbikibbi okugaana ekiragiro kya Kibbumba, olw'okutaka okusengererya obulombolombo bwanywe.
¹⁰ OMusa yalagiire ati, 'Oiteewo n'omaawo obawenge ekitiisya.' Era ati, 'Eyazumanga oiteeye ooba omaaye, bamwitenge-bwiti.'
¹¹ Neye inywe mukoba muti singa omuntu akoba oiteeye ooba omaaye ati, 'Ekinandikuware ng'obubbeeri, kisuukire "Kolubbaani," amakulu gaakyo kitii kiwonge eeri oKibbumba,
¹² olwo-so nga timukaali mumwikiriryab beeku n'akantu kadi kamo akaakolera oiteeye ooba omaaye. ¹³ Omu ngeri eyo oKibbumba ekyakoba ni mukidibya ni musengererya bulombolombo bwanywe obumwegesya. Era mukola n'ebindi bingi eby'engeri eyo."

*Omuntu okubba owa muliko
(Mat 15:10-20)*

¹⁴ Olundi oYesu n'ayeta ekiziima ky'abantu tete, ni kyaba egiali, n'abakoba ati, "Mumpulisisye nywenanywena, era mutegeere. ¹⁵ Ebyo omuntu ebyalya, tiniibyo ebimwonoona omu maiso ga Kibbumba, neye ebyo ebizwa omu mwoyogwe, niibyo ebimwonoona. [¹⁶ Abba nga waliwo aali n'amati agawulira, awulire]."

¹⁷ Oweyamalire okutumula ekyo n'aleka awo ekiziima ky'abantu, n'aingira omu nyumba. Abeegibe ni bamubuulya amakulu g'ekyo ekyatumwire. ¹⁸ N'abakoba ati, "Nywena kadi kutegeera? Timubona muti omuntu ebyalya

^{7:10} 7:10 Kuz 20:12; 21:17; Lee 20:9; Ama 5:16 * ^{7:16} 7:16
EBiwandiike ebimo ebyeira bibulamu olunyiriri lunu.

tiniibyo ebimusuuca okubba owa muliko?
19 Ekyokulya tikingira mu mwoyogwe, neye kyaba mu kida, era kizwamu ni kiwuluka omu mubiri.” (OYesu, omu kutumula atyo, yalagire ati mpaawo byakulya, abantu ebibabbaire n’okuzira okulya).

20 Era n’abakoba ati, “Omuntu ebyatumula, niibyo ebimusuuca okubba owa muliko.
21 Ekyo kityo olwakubba omu mwoyo gwa muntu niimwo omuzwa ebiseego ebibbibibbi, n’obudankaani, n’obwibbi, n’obwiti, n’obulendi,
22 n’obuluvu, n’enkwe, n’ebikole ebibbibibbi ebya buli ngeri, n’obubbeyi, n’engongi, n’okusibirirya oku bantu, n’okwekudumbalya, n’obusirusiru. **23** Ebintu ebyo byonabyona ebibbibibbi bizwa mu mwoyo, ni bisuuca omuntu okubba owa muliko.”

*Omukali eyabbaire n’okwikirirya
(Mat 15:21-28)*

24 OYesu owe Yazwire awo, n’ayaba omu kitundu ekiriraine ebibuga oTiilo n’oSidoni, n’abba omu kisito ekimo, n’atataka abantu bakimanye, neye era nandi n’ayezya kwebisira nakimo. **25** Waliwo omukali eyabbaire n’akaalake akaaliku omuzimu. Oweyawuliire okufuma kwa Yesu, amangu ago n’ayaba egiali, n’akoma amazwi okumpi n’ebigerebye. **26** Omukali oyo tiyabbaire Muyudaaya, eigwanga lya Yesu. Yabbaire Muyonaani omubyale w’e Fenisiya eky’omu kyallo ky’e Siiriya. N’asaba oYesu abbinge omuzimu oku kaalake.

²⁷ OYesu, olwakubba yaizire kusooka kubbeera bantube aBayudaaya, n'amwiramu omu lugero ati, "Oleke abaana niibo ababba beesooke okulya baikute, olwakubba owebabba bakaali kwikuta, tikituuce okutoola ekyokulya kyabwe, ni nkimumira embwa."

²⁸ Omukali n'airamu oYesu ati, "Niikyo ekyo Musengwa, neye n'embwa gyona, owegibba ansi w'emenza, giryaku obukunkumukira obuzwa oku kyokulya ky'abaana."

²⁹ OYesu n'amukoba ati, "Olw'ebibono ebyo ebyoiriremu, weekangireyo e ika, omwalawo, omuzimu gumuzwireku."

³⁰ Omukali n'akangayo e ika, n'ayaja omwalawe ng'agalaamiriire oku kitaliri, era ng'omuzimu gumuzwireku.

OYesu alamya omasiipe

³¹ Awo oYesu n'azwa omu kitundu eky'e Tiiro, n'ayaba oku nyanza oGaliraaya, ng'abitira omu bitundu eby'e Sidoni n'omu Dekapooli. ³² Ni wabbaawo abamuleeteire omasiipe, era eyabbaire tayezya kutumula kusani, ni beegairira oYesu amukwateku amulamye.

³³ OYesu n'atoola omuntu nago omu kiziima ky'abantu, n'amwirya oku mbale, n'amuteeka enwe omu matwige, n'ayanda ebitanta, n'amukwata oku lulumi. ³⁴ Kaisi n'alola omwigulu, n'aica omuyeero, neenu waakoba omuntu oyo ati, "Efufaasa!" Amakulu gaakyo kiti, "Oigulukuke."

³⁵ Ananyere awo amatwige ni gaigulukuka, n'olulumirwe ni lusindibuka, n'atumula kusani. ³⁶ OYesu n'asisiitira abantu ekyo okutakikoberaku abandi. Neye era egiyakomerye okubasisiitira, tete ibo niiyo egibakomerye okukisalaanirya nakimo wonawona. ³⁷ Bonabona abakiwuliire, ni bawuninkirira ino, nga bakoba bati, “Byonabyona abikola kusani; ababbaire abaigaliri b'amatwi,abeezyeserye okuwulira; kaisi ababbaire tibatumula, n'abeezyesya okutumula.”

8

OYesu aliisya abantu 4,000 (Mat 15:32-39)

¹ Olundi omu naku egyo, abantu ni bakumbaana bangi tete. Owebabbaire nga badamba ekyokulya, oYesu n'ayeta abeegibe, ni baaba egiali, n'abakoba ati, ² “Abantu banu bankwatisirye ekisa, olwakubba bamalire na nze enaku isatu nambirira, aate atyanu badambaku ekibalya. ³ Owembaseebula okukangayo e waabwe ng'enzala ebaluma, bademba babbalikira omu nzira, olwakubba abamo bazwa yala.”

⁴ Abeegibe ni bamwiramu bati, “Omu kitundu kinu omunambula muntu, omuntu atoola yaina emigaati egyezza okuliisya abantu banu?”

⁵ Iye n'ababuulya ati, “Muliwo n'emigaati mimeka!” Ni bamwiramu bati, “Musanzu.”

6 Awo n' alagira abantu batyame ansi. Era n' atoola emigaati omusanvu, ni yeebalya oKibbumba, n' agivunavunamu, n' agikwatisya abeegibe bagigabire abantu. Ni bagibagabira. **7** Babbairewo n' obunyanyi bubiri buti. Oweyamalire okwebalya oKibbumba, bwona n' alagira babubagabire. **8** Abantu ni balya ni baikuta. Era abeegibe ni bakumbaania ebitutundutundu ebyafikireku, ni biizulya ebiibo musanvu. **9** Abantu babbaire ooti 4,000. **10** Awo oYesu n' abaseebula. Era oluzwanyuma n' aniina omu lyato n' abeegibe, ni baaba omu kitundu eky'e Dalumanusa.

*ABafalisaayo basaba oYesu akamanyiciryo
(Mat 12:38-42; 16:1-4)*

11 ABafalisaayo ni baaba egiri oYesu, ni batandiika okwakana naye, ni bamusaba nga bamukema, abawe akamanyiciryo akalaga kati obwezyebwe buzwa giri Kibbumba. **12** Awo n' aica omuyeero, olw' okulumwa omu mwoyogwe, n' abakoba ati, "Lwaki abantu b' omulembe gunu basaba akamanyiciryo? Mbakobera amazima nti ab' omulembe gunu mpaawo kamanyiciryo akenabawa."

13 Awo n' abazwaku, tete n' aingira omu lyato ni bagimba, n' ayaba ku lubba lundi olw' enyanza.

*Enjegesya embiibbi ey'aBafalisaayo n' eya
Kerode
(Mat 16:5-12)*

14 Olundi abeegi ba Yesu ni beerabira ok-wabaku n'emigaati. Neye ng'omu lyato bal-imu n'omugaati gumo. **15** OYesu n'abakoba ati, "Mulabuke, mwekuume ekizumbulukuca ky'enjegesya y'aBafalisaayo, n'eya bantu ba Kerode."

16 Ibo ni beegeyamu bati, "Atukoba atyo ol-wakubba tudamba migaati?"

17 OYesu owejamanyicirye ekibakoba, n'ababuulya ati, "Inywe, lwaki mukoba muti mubula emigaati? Era paka atyanu mukaali kubona waire kumanyica? Emyoyo gyanywe gikaali mikakanyali?" **18** Muli n'amaiso, neye timubona? Namatwi agemuli nago tigawulira? Era n'okwewukirya timwewukirya?

19 Owenagabwire abantu 5,000 emigaati emitaanu, mwasolongere ebiibo bimeka ebiizwire ebitundutundu ebyafiikireku?" Ni bamwiramu bati, "Ikumi na bibiri."

20 "Kaisi tete owenagabuliire abantu 4,000 emigaati omusanvu, mwasolongere ebiibo bimeka ebiizwire ebitundutundu ebyafiikireku?" Ni bamwiramu bati, "Ebiibo musanvu."

21 Awo n'ababuulya ati, "Era paka atyanu mukaali okutegeera?"

OYesu alamya omwofu e Bbesusaida

22 Awo oYesu n'abeegibe, ni batuuka e Bbesusaida. Wabbairewo abantu abaleetere omwofu egiri oYesu, ni bamwegairira amukwateku amulamye. **23** OYesu n'akwata omwofu oku ngalo, n'amutoola omu kabuga ako.

Oweyamalire okwanda ebitanta oku maiso ga mwofu, n'okugakwataku, n'amubuulya ati, "Oliku n'ekyobona?"

24 Omwofu n'abonakuumu katono kati, n'akoba ati, "Mbona abantu abatambula, okutoolaku nti, bambonekera ooti misaale."

25 OYesu n'ayongera okumukwata oku maiso, ni gabonera nakimo, n'abona kusani buli kintu.

26 OYesu n'akoba eyabbaire omwofu ati, "Oyabe e waanywe, tiwakangayo eedi omu kabuga."*

*OPeetero abbutula oYesu ekyali
(Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)*

27 Awo oYesu n'ayaba n'abeegibe omu bubuga bw'omu kitundu ekibeeta Kaisaaliya Firipo. Owebabbaire batambulatambula, n'abuulya abeeegibe ati, "Abantu owebabba bantumulaku, banjeta naani?"

28 Ni bamukobera bati, "Abamo bakweta Yokaana oMubatizi. Abandi bati mbu niiwe onaabbi Eriya, kaisi n'abandi bakoba bati mbu niiwe omoiza oku banaabbi badi abandi."

29 Olwo n'ababuulya ati, "Kaisi inywe munjeta naani?" Iye oPeetero n'amwiramu ati, "Ni-iwe oKurisito nago oKibbumba oguyasukireku amafuta." **30** OYesu n'abasisiitira ino, ekyo tibakikoberaku omuntu kadi moiza.

*Yesu alanga okufa n'okuzuukirakwe
(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)*

* **8:26** 8:26 EBiwandiike ebimo bimaliirirya biti, Tiwakoberaku omuntu ogondi yenayena omu kabuga. **8:28** 8:28 Mak 6:14-15; Luk 9:7-8 **8:29** 8:29 Yok 6:68-69

³¹ Awo oYesu n'atandiika okubeegesya ati, "OMwana wa Muntu, bateekwa okumugadya ino, era n'abantu abakulu omwigwanga, n'abakabona abakulu, n'abakugu omu by'aMateeka okumugaana. Era bali n'okumwita, neye oluzwanyuma lw'enaku isatu, yalizuukira."

³² Ebyo yabitumuliire mu lwaitu.

Awo oPeetero n'airyia oYesu oku mbale n'amwakanisya ino. ³³ Neye oYesu oweagalukire n'alola e nyuma, n'abona abeegibe abandi, n'akaawuukira oPeetero ati, "Onzwe omu maiso, oli Sitaani! Ebigendererwa bya Kibbumba tiniibyo ebyofaaku, neye ofa ku bya bantu!"

³⁴ Awo oYesu n'ayeta ekiziima ky'abantu, n'abeegibe, ni kyaba egiali, n'abakoba ati, "Buli muntu ataka okubba omusengereri wange, ali n'okwerabira ekyali, ni yeetiika omusalabbagwe ogwa kugada olw'obwakabaka bwa Kibbumba, era n'ansengererya. ³⁵ Buli agezyaku okulamya obwomibwe okululwe, yalibufirwa, neye buli afiirwa obwomibwe okulwange n'olw'aMawuliro aMasa, yalibulamya.

³⁶ "Aale kirimu mugasoki omuntu okusuna obusuni bwonabwona obwa ku kyalo, neye kaisi n'afiirwa obwomibwe? ³⁷ Era dala mpaawo omuntu ekyayezza okuwaayo okugula obwomibwe. ³⁸ Buli ankwatira nze era n'ebibono byange ensoni omu bantu b'omulembe gunu abazwazwa oku Kibbumba era abakola ebibbibbi, oMwana wa Muntu yena yalimukwatira

ensoni oweyaliizira omu kitiiya kya Iteeye,
ng'ali n'abamalaika abeero."

9

¹ Era oYesu ni yeeyongera okubakoba ati,
"Mbakobera amazima nti abamo oku bantu abali
aanu, tibalifa nga bakaali okubonaku obwak-
abaka bwa Kibbumba nga buliwo n'amaani."

*Okucuuka kw'emboneka ya Yesu
(Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)*

² Enaku mukaaga owegyabitirewo,
oYesu n'ayaba n'oPeetero, n'oYaakobbo,
n'oYokaana n'abeekubbembera, ni baniina
olusozi oluwanvu ni babbaayo bonkani.
Awo embonekaye n'ecuuka nga babona.

³ Ebizwalobye ni bimirikiinya, ni bitukula ino
nga mpaawo kadi moiza oku kyalo ayezya
okubitukulya paka atyo. ⁴ Ananyere awo Eriya
n'oMusa ni babeerukira nga batumula n'oYesu.

⁵ Awo oPeetero n'akoba oYesu ati, "Mu-
somesya, kisa okubba aanu. Oleke tulukewo
obusiisira busatu, akamo kako, akandi ka
Musa, n'akandi k'Eriya." ⁶ OPeetero yakobere
atyo, olwo-so ng'eb yokutumula bimugotere, ol-
wakubba iye n'abainaye, babbaire batire ino.

⁷ Awo ekireri ni kiiza, ni kibabbuunaku
n'ekiiriirye kyakyo, era eigono ni lizwera
omu kireri ekkyo nga likoba liti, "Onu niiye
oMwana wange oguntaka eino, mumuwulisi-
sise." ⁸ Tete amangu ago baabire okulolyamika,

nga tibabonaku muntu gondi aali nabo, okutoolaku oYesu yenkani.

⁹ Kaisi owebabbaire baniinuka oku lusozi, oYesu n'abasisiitira ati, "Ekimuboine timukikoberangaku muntu yenayena paka oMwana wa Muntu ng'amalire okuzuukira." ¹⁰ Era bona ni bagondera ekyabakobere, neye ni beeбуulyangana batı, "Ategeezere niki owaatumwire oku kuzuukira?"

¹¹ Ananyere awo ni bamubuulya batı, "Lwaki abakugu omu by'aMateeka ga Musa bakoba batı Eriya niiye ateekwa okusooka okwira kaisi oKurisito aize?" ¹²⁻¹³ OYesu n'abairamu ati, "Kituuce, Eriya* niiye aali n'okusooka okwira okwirya emyoyo gy'abantu obuyaaka. Neye mbakobera nti, omuntu aali ooti Eriya yaizire ira, ni bamukola ebintu byonabyona ebibatakire, ng'eBiwandiike owebyamutumwireku." Era n'oMwana wa Muntu yena, bali n'okumugadya eino, era n'okumutalyanguka ng'eBiwandiike owebimutumulaku.

*OYesu alamya omwisuka ow'omuzimu
(Mat 17:14-21; Luk 9:37-43)*

¹⁴ Kwolwo oYesu n'abeegibe abasatu, owebazwire oku lusozi, ni baaja ekiziima ky'abantu ekinene, nga kyeruguuliriirye abeegibe abandi, era ng'abakugu omu by'aMateeka ga Musa baakana nabo. ¹⁵ Abantu bonabona owebaboine oYesu, ni basiima ino, ni bairuka okwaba egiali,

* **9:11** 9:11 Mal 4:5; Mat 11:14 * **9:12-13** 9:12-13 Eriya, aanu oYesu yabbaire ategheeza Yokaana oMubatizi.

ni bamusangaalira. ¹⁶ Awo iye n'abuulya abeegibe ati, "Niki ekimwakana nabo?"

¹⁷ Omoiza oku bantu abangi ababbairewo, n'amwiramu ati, "Musomesya, nakuleeteire omutaane wange aliku omuzimu ogumugaana okutumula. ¹⁸ Buli owegumukwata, gumukubba ebigo, n'afuuja eifulo, n'aluma amaino, era ni yeegolola n'akala. Nsabire abeegibo okugumubbingaku neye ni bakaya."

¹⁹ OYesu n'abairamu ati, "Abantu inywe, ab'omulembe gunu ababula okwikiriry, nalimala na inywe kiseera kyenkana aina nga mbaguminkiriza? Ondeetere omwisuka nago."

²⁰ Batyo ni bamumuleetera.

Omuzimu owegwaboine oYesu, amangu ago ni gusukunsulya omwisuka, n'agwa ansi, ni yeegalanzula, nga waafuuja eifulo. ²¹ OYesu n'abuulya oiteeye w'omwisuka ati, "Amalire ibbangaki kasooka omuzimu gunu gumukwata?" Iye n'amwiramu ati, "Kuzwera nakimo mu butobuto. ²² Era emirundi mingi gumumuma omu musyo, ooba omu maizi, gumwite. Kale otukwatire ekisa, otubbeere, owoobba oyezya."

²³ OYesu n'amwiramu ati, "Okobere oti, 'Owoobba oyezya?' Omanyе oti byonabyona byezyeka, omuntu owaabba n'okwikiriry."

²⁴ Amangu ago, oiteeye w'omwisuka n'airamu maaminkirira ati, "Njikiriry, neye era ombeere Musengwa, okwikiriry kwange kuweemu okubuuusabuusa!"

²⁵ OYesu oweyaboine abantu abandi bangi nga baiza bairuka, n'akaawuukira omuzimu ati, "Iwe muzimu ogwa kutatumula, era ogwaigaire

amatwi, nkulagira nti omwisuka oyo omuzweku, era tomwirangaku tete.”

²⁶ Gutyo owegwamalire okwasyamika n’okusukunsulya ino omwisuka, ni gumuzwaku, n’awola ooti afire. Era abakira obungi ni bakoba bati, “Afire!” ²⁷ Neye oYesu n’amukwata oku ngalo, n’amusetuca, era omwisuka n’ayemerera.

²⁸ Oluzwanyuma, oYesu owejakangire e ika, abeegibe ni bamubuulya bati, “Olwo lwaki iswe titwezyerye okugumubbingaku?”

²⁹ Iye n’abairamu ati, “Mpaawo kintu kindi ekimwezya okubbingisyu omuzimu ogw’engeri eenu oku muntu, okutoolaku okusaba oKibumba.[†]”

*OYesu tete atumula oku kufaakwe
(Mat 17:22-23; Luk 9:43-45)*

³⁰ OYesu n’abeegibe owebazwire awo, ni babita omu Galiraaya, oYesu n’atataka abantu abandi bakimanye, ³¹ olwakubba yabbaire n’abeegibe ng’abeegesyat, “OMwana wa Muntu baaba okumulyamu olukwe era bamuweeyo eeri ab’obwezye. Era balimwita, neye oku lunaku olwokusatu nga bamalire okumwita, yalizuukira.” ³² Neye ekiyabakobeire tibakitegeereku, kaisi tete ni batya okumubulya.

*Naani akira abainaye ekitiisya?
(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)*

³³ Batyo oYesu n’abeegibe ni batuuka e Kaperenawumu. Owebamalire okwingira omu nyumba,

[†] **9:29** 9:29 EBiwandiike ebimo byongeraku biti, N’okusiiba.

oYesu n'ababuulya ati, "Mubbaire mwakana kuuki omu nzira?" ³⁴ Neye ibo ni basirika olwakubba omu nzira babbaire baakana nga bee-buulyangana batí naani akira ekitiisya mwibo?

³⁵ Awo oYesu n'atyama era n'ayeta abeegibe eikumi na babiri, ni baiza egylali. N'abakoba ati, "Buli ataka okubba omwekubbemberi, ateekwa kubba niiye asembayo mu bonabona, era n'okubba muweererya wa bonabona."

³⁶ Ananyere awo n'ayeta omwana omutomuto, kaisi n'amukoba okwemerera omu maiso gaabwe. N'amulera, kaisi n'abakoba ati, ³⁷ "Buli asangaalira omwana ooti yoonu okulwange, abba asangaaliire ninze. Era buli ansangaalira, abba tasangaaliire ninze, neye abba asangaalira yooyo eyantumire."

*Atatulwanisya tabba mulabe waiswe
(Luk 9:49-50)*

³⁸ Olundi oYokaana n'akoba oYesu ati, "Musomesya, twaboine omuntu ng'abbinga emizimu oku bantu ng'akolesya eriinalyo, iswe ni tugezyaku okumuloberya olwakubba takusengererya aamo na iswe."

³⁹ OYesu n'amwiramu ati, "Oyo timumu-lobberyanga, olwakubba buli akola ebyewunyo ng'akolesya eriina lyange, tayezya kwanguya kuntumulaku obubbibubbi nga wankabitawo ekiseera ekitono kití. ⁴⁰ Buli atatulwanisya,

9:34 9:34 Luk 22:24 **9:35** 9:35 Mat 20:26-27; 23:11; Mak 10:43-44; Luk 22:26 **9:37** 9:37 Mat 10:40; Luk 10:16; Yok 13:20

oyo yena abba munaiswe. **41** Mbakobera amazima nti buli abawa inywe amaizi ag'okunywa olwakubba muli bantu ba Kurisito, anambula kubuusabuusa yalisuna empeeraye.”

*Ebitendera abantu okukola ekibbikibbi
(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)*

42 “Singa omuntu yenayena azweraku omoiza oku batobato abo abanjikiriryamu okukola ekibbikibbi, ekikiraku, omuntu oyo kumusiba ibbaale erizito omu mamiro, ni bamudyaka omu nyanza. **43** Era singa engaloyo ekuzweraku okukola ekikole ekibbikibbi, ogitemeku. Kisa osune obwomi obutawaawo ng'oli muleme, okukiraku okusigalya engalo eibiri, neye ni bakumuma, omu geyeena, [**44** omuli omusyo ogatalikira, era omutawa n'okuvunda].”‡

45 Ooba singa ekigerekyo kikuzweraku okukola ekikole ekibbikibbi, okitemeku. Kisa osune obwomi obutawaawo ng'oli muleme, okukiraku okusigalya ebigere ebibiri, neye ni bakumuma omu geyeena, [**46** omuli omusyo ogatalikira, era omutawa n'okuvunda].§

47 “Abba ng'eriisolyo niiryo erikuzweraku okukola ekikole ekibbikibbi, olyokolemu. Kisa oingire obwakabaka bwa Kibbumba ng'oli w'eriiso limo, okukiraku okusigalya amaiso gonagona, neye ni bakumuma omu geyeena,

9:40 9:40 Mat 12:30; Luk 11:23 **9:41** 9:41 Mat 10:42 **9:43**
9:43 Mat 5:30 ‡ **9:44** 9:44 EBiwandiike ebimo ebyeira bibulamu
olunyiriri lunu. **9:44** 9:44 9:48 § **9:46** 9:46 EBiwandiike
ebimo ebyeira bibulamu olunyiriri lunu. **9:46** 9:46 9:48 **9:47**
9:47 Mat 5:29

48 omuli omusyo ogutalikira, era omutawa n'okuvunda.

49 "OKibbumba yalinkengeiza buli mwikirirya okumusuua omusa, ng'osyodo owaabba omusa nga bamulungiiremu omuunyu. **50** Omuunyu omugaanike gwa mugaso, neye singa gusuuka mujaalaali, mwezya mutya okugwiryamu ensa? Mubbe n'omuunyu omu mpisa gyanywe, era mubbe mwidembe n'abantu."

10

*OYesu ayegesya oku kwawukana omu bufumbo
(Mat 19:1-12; Luk 16:18)*

1 Awo oYesu n'azwa omu kitundu ekyo, n'ayaba omu kitundu eky'e Buyudaaya, n'omu kitundu eky'oku lubba olundi olw'omwiga oYoludaani. Era ekiziima ky'abantu kinene ni kikumbaanira egiali tete, n'abeegesya, nga owejabaire analirye okukola.

2 Abamo oku Bafalisaayo ni baaba egiali ni bamutega n'ekibuulyo batí, "Amateeka gaikirirya omusaiza okubbinga omukaliwe?"

3 Iye n'abairamu ati, "OMusa yabalagiire niki oku nsonga eenu?" **4** Ni bamukoba batí, "OMusa yaikiriirye omusaiza okukola ekiwandiiko ekikakasa kiti abbingire omukaliwe, oolwo kaisi ni baawukana."

5 OYesu n'abairamu ati, "Olw'obukakanyali bw'emyoyo gy'abantu, oMusa kiyazwireku n'abateekerawo ekiragiro ekyo. **6** Neye okuzwera nakimo oku ntandiika owejabumbiire

ekyalo, ‘OKibbumba yabbumbire omusaiza n’omukali.⁷ Kagira omusaiza yalekanga oiteeye n’omaaye, n’abba n’omukaliwe,⁸ era ni basuuka muntu moiza.’ Olwo nga tibakaali bali babiri, neye nga bali muntu moiza.⁹ Kale oKibbumba ekiyagaitire aamo, omuntu takigaitululanga.”

¹⁰ Owebakangireyo omu nyumba, abeegi ni babuulya oYesu oku nsonga eyo. ¹¹ N’abairamu ati, “Buli abbinga omukaliwe, kaisi n’aleeta omukali ogondi, abba abbengere ogw’obulendi. ¹² Era owekipba ng’omukali niiye anobere e wa ibaaye, kaisi n’afumbirwa omusaiza ogondi, abba abbengere ogw’obulendi.”

*OYesu awa abaana abatobato enkabi
(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)*

¹³ Abantu abamo babbaire baleeta abaana abatobato egiri oYesu abakwateku, neye abeegibe ni babaloberya nga babakaawuukira.

¹⁴ OYesu oweyaboine abeegibe ekibakola, n’anyiiga, n’abakoba ati, “Muleke abaana abatobato baize egyendi era timwabaloberya, olwakubba abali ooti baabo, niibo ababba omu bwakabaka bwa Kibbumba. ¹⁵ Mbakobera amazima nti buli muntu ataikiriry aokwesiga oKibbumba, ng’omwana omutomuto owe耶esiga ababyairebe, tiwakwingira omu bwakabaka bwa Kibbumba.”

¹⁶ Era awo n’alera abaana abatobato, era n’abawa enkabi ng’abateekaku engalogye.

10:6 10:6 Nta 1:27; 5:2 **10:8** 10:7-8 Nta 2:24 **10:12** 10:11-12

Mat 5:32; 1Ko 7:10-11 **10:15** 10:15 Mat 18:3

*OYesu n'omusaiza omusuni
(Mat 19:16-30; Luk 18:18-30)*

¹⁷ Awo oYesu oweyabbaire ng'atandiika olugendolwe, omusaiza n'aiza egiali ng'airuka, n'akoma amazwi omu maisoge, n'amubuulya ati, "Musomesya omusa, niki ekinteequa okukola okusuna obwomi obutawaawo?"

¹⁸ OYesu n'amukoba ati, "Lwaki onjeta omusa? Mpaawo muntu omusa okutoolaku oKibbumba yenkani. ¹⁹ Okubikwata oku bwomi obutawaawo, omaite ebiragiro bya Kibbumba ebikoba biti, 'Tiwaitanga muntu, tiwayendanga, tiwaabbanga, tiwasibiriryanga oku muntu, tiwaalyanga ebya guzu. Oiteewo n'omaawo obawenge ekitiisya.' " ²⁰ Omusaiza onu n'airamu oYesu ati, "Musomesya, ebiragiro ebyo byonabyona nabituukiriirye kuzwera nakimo mu butobuto paka atyanu."

²¹ Awo oYesu oweyamulingiriire, n'amusaasira, n'amukoba ati, "Obulwaku ekintu kimo ekyoli n'okukola. Oyabe otunde ebibyo byonabyona, empiiya egiazwamu ogigabire abadoobi, kaisi oize otambulenge na nze, awo walisuna obusuni omwigulu."

²² Oweyawuliire ebyo, omusaiza oyo, n'aboneka ng'anyiikaire, era n'ayaba nga muyungubali, olwakubba yabbaire n'ebiyobusuni bingi.

²³ OYesu n'abityabitya amaiso omu babbairewo, era n'akobaabeege ati, "Nga kyalibba kigosi omusuni okwingira omu bwakabaka bwa Kibbumba!"

²⁴ Abeegibe ni bawuninkirira olw'ebibonoby. Neye oYesu n'abakoba tete ati, "Bainange, nga kigosi omusuni okwingira omu bwakabaka bwa Kibbumba! ²⁵ Kyanguku okisolo omunene ooti ngamira okubita omu kawundu k'empisyo, okukiraku omusuni okwingira omu bwakabaka bwa Kibbumba!"

²⁶ Awo ni bawuninkirira ino, ni bamubuulya bati, "Olwo naani ayezya okulokoka?" ²⁷ OYesu n'abalingirira, kaisi n'abakoba ati, "Abantu tibakyezya, neye oKibbumba iye akyezya, ol-wakubba Iye ayezya byonabyona."

²⁸ Awo oPeetero n'akoba oYesu ati, "Musengwa, aale obone iswe twalekere ebyaiswe byonabyona, kaisi tutambulenge na iwe." ²⁹ OYesu n'airamu ati, "Mbakohera amazima nti buli muntu eyalekere ekisitokye, ooba abagandabe, ooba aboonyokobe, ooba omaaye, ooba oiteeye, ooba abaanabe, ooba ebigonabye, okulwange n'olwakubbeera aMawuliro aMasa, ³⁰ yalisuna eby'omu bwomi bunu obw'oku kyalu emirundi 100. Ekikoba kiti, kisitokye, n'abagandabe, n'aboonyokobe, n'abamaaye, n'abaanabe, n'ebigonabye, aamo n'okumuyiigaania. Kaisi tete, yalisuna n'obwomi obutawaawo ng'azwire oku kyalu. ³¹ Neye bangi kwabo ab'ekitiisya omu kiseera kinu abalibba aba bulijo, era bangi kwabo aba bulijo omu kiseera kinu, abalibba ab'ekitiisya."

*OYesu tete atumula oku kufaakwe
(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)*

³² OYesu n'ababbaire naye, babbaire omu lugendo, nga baaba e Yerusaalemi. OYesu yabbaire abeekubbembeiremu, ng'abalekeirekuuku eib-banga. Abeegibe ni bawuninkirira, era abantu abandi ababbaire babazwaku e nyuma ni batya.

Awo n'airya tete abeegibe eikumi na babiri oku mbale, n'atandiika okubakobera ebyabbaire byaba okumutuukaku. ³³ N'abakoba ati, "Atyanu tuli kwaba e Yerusaalemi; era eeyo oMwana wa Muntu baaba okumulyamu olukwe bamuweeyo eeri abakabona abakulu, n'abakugu omu by'aMateeka ga Musa. Era baaba okumusalira ogw'okufa, kaisi bamuweeyo eeri aBatali Bayudaaya. ³⁴ Abo ibo baaba kumusekerera, bamwandeku ebitanta, bamukubbire emiigo egiriku emirobo egisima, era baiza kumwita. Neye oluzwanyuma lw'enaku isatu yalizuukira."

*Okusaba kwa Yaakobbo n'oYokaana
(Mat 20:20-28)*

³⁵ Awo oYaakobbo n'oYokaana abataane ba Zebedaaayo, ni baaba egiri oYesu, ni bamukoba bati, "Musomesya, tutaka otukolere kyonakyona ekitwakusaba." ³⁶ OYesu n'ababuulya ati, "Niki ekimutaka mbakolere?"

³⁷ Ni bamwiramu bati, "Ogewalityama oku ntebeyo ey'ekitiisyा omu bwakabakabwo, tutaka otwikiriryе tukulirane, ng'omoiza atyaime oku lubbaalwo olw'engalo endiiro, kaisi ogondi oku lw'engalo engooda."

38 OYesu n'abakoba ati, "Ekimusaba timuki-maite. Mwezya okunywa oku kipimo kyokugada ekinjaba okunywa, ooba okubainika omu kugada okunjaba okubba nga banjinikamu?"*

39 Ibo ni bamwiramu bati, "Twezya." OYesu n'abakoba ati, "Ekipimo ekyokugada ekinjaba okunywaku, dala mwalikinywaku, era mwaliganya ni babainika omu kugada omu ngeri eginjaba okubba nga banjinikamu. **40** Neye eky'okutyama nga mundiraine oku lubba olw'engalo endiiro ooba engooda, tininze nsalawo, bakigabira baabo oKibbumba abeyakitegekeire."

41 Abeegi abandi eikumi owebawuliire, ni banyiiga olwa Yaakobbo n'oYokaana. **42** Awo oYesu n'abeeta bonabona aamo, kaisi n'abakoba ati, "Mumaite muti abebeeta abafugi b'abo aBatali Bayudaaya, bataka kubaweererya era abakungu baabwe abakulu bataka abantu abebafuga babamanye bati babaliku obwezye. **43** Neye mwinywe tiniikyo owekiri n'okubba. Wazira mwinywe, buli ataka okubba omukulu, ateeqwaa kubba muweererya w'abainaye, **44** era buli ataka okubba omukulu wa bainaye, ali n'okubba muweererya wa bonabona. **45** N'oMwana wa Muntu tiyaizire bamuweererye, neye kuweererya, era n'okuwaayo obwomibwe ng'omugaito okununula abangi."

* **10:38** 10:38 Omu Biwandiike ebya Luyonaani kikoba kit, Okubabatiza omu ngeri eginjaba okubba nga bambatizamu.

10:38 10:38 Luk 12:50 **10:43** 10:42-43 Luk 22:25-26 **10:44** 10:43-44 Mat 23:11; Mak 9:35; Luk 22:26

*OYesu alamya oBbaatimaayo
(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)*

46 Batyo oYesu n'abeegibe, n'ekiyindi ky'abantu ekinene, ni batuuka omu kibuga e Yeriko. Owebabbaire bazwamu, ni baajirya omwfou ng'atyame oku nzira, ogubeeta oBbaatimaayo, eyasabiriryanga. Omwfou onu yabbaire mutaane wa Timaayo.

47 OBbaatimaayo oyo oweyawuliire ati oYesu ow'e Naazaleesi niiye abita, n'atandiika okutumula amaaminkirira ati, "Yesu oMwizukulu wa kabaka oDawudi,[†] onkwatire ekisa!"

48 Abantu ni bamukaawuukira nga bamukoba asirike. Neye iye ni yeeyongera-bwetyongeri kwaminkirira ati, "Iwe oMwizukulu wa kabaka oDawudi, onkwatire ekisa!"

49 Awo oYesu n'ayemerera, n'akoba ati, "Mumwete aize." Ni bamweta, ni bamukoba bati, "Ogume omwoyo, osetuke, akweta." **50** Awo n'amuma eedi ekizibaawokye, n'asetukiramu mangu, n'aiza egiri oYesu. **51** OYesu n'amukoba ati, "Otaka nkukolere niki?" Omwfou n'amwiramu ati, "Musomesya, ondamye amaiso."

52 Awo oYesu n'amukoba ati, "Aale oyabe, olamire olwa kwikiriryakwo." Amangu ago amaisoge ni galama, era ni yeeyabira n'oYesu.

[†] **10:47** 10:47 OMwizukulu wa kabaka oDawudi, kyabbaire kimo oku kitiiysa kya Yesu ng'omulokoli wa bantu.

11

*OYesu bamwaniriza omu kitiiysa eky'amaani
(Mat 21:1-11; Luk 19:28-40; Yok 12:12-19)*

¹ Awo oYesu n'abeegibe, owebabbaire batira okutuuka omu kibuga e Yerusaalemi, era nga baigereire e Bbesufaage n'e Bbesaniya, ebiri oku lusozi olubeeta oLusozi olw'eMisaale eMizaituuni, oYesu n'atuma babiri oku beegibe ati, ² “Mwabe omu kitundu ekyo ekiri omu maiso aawo era owemwabba mwankangira muti, mwabona ompunda omutomuto ogubatatyamangaku ogubasibire awo. Mumuteere era mumuleete. ³ Owewabbaawo ababuulya ati, ‘Lwaki mukola ekyo?’ Mwairamu muti, ‘OMusengwa waiswe amwetaaga, era ng'amalire okumutambuliraku, yalagira ni bamwirya aanu mangu.’ ”

⁴ Batyo ni baaba, ni baajirya ompunda omutomuto ogubasibire oku mulyango, ng'ayemereire e nza oku luguudo, ni bamuteera. ⁵ Abamo oku babbaire beemereire aawo, ni bababuulya bati, “Mukola niki? Lwaki muteera ompunda oyo?” ⁶ Ibo ni babairamu ng'oYesu oweyabbaire abakobere. Badi ni babaleka baaba.

⁷ Batyo abeegi ni baleetera oYesu ompunda, ni bamwalaku ebizibaawo byabwe okumuwa ekitiisya, era n'amutyamaku. ⁸ Era abantu bangi ni baala omu nzira ebizwalo byabwe, era abandi ni baalamu bikoola ebibatemere omu misiri.

⁹ Awo ababbaire beekubbembeire, n'ababbaire bazwa e nyuma, ni baaminkirira bati,

“Tuwuuje oMusengwa oKibbumba.

W'enkabi oyo iye aiza omu liina lya Musengwa
oKibbumba.

10 Obwakabaka bwa zeiza waiswe oDawudi,
obubaaba okwiryawo nga bw'enkabi.

Tuwuuje oMusengwa aali omwigulu."

11 Awo oYesu n'atuuka omu Yerusaalemi,
n'aingira omu Yeekaalu. Oweyamalire oku-
bityabilitya amaiso okubona ebintu byonabyona,
n'awuluka. N'ayaba aamo n'abeegibe eikumi na
babiri e Bbesaniya, omu kifo egibabbaire baaba
okugona olwakubba obwire bwabbaire bwatira
okwirugala.

*OYesu alaama omusaale omutiini
(Mat 21:18-19)*

12 Oku lunaku olwairireku, oYesu n'abeegibe
owebabbaire bazwa e Bbesaniya, oYesu enzala
n'emuluma. **13** Oweyalengeire omusaale omuti-
ini oguliku ebikoola, n'ayaba okubona obanga
yagwajaaku ebineneka. Oweyagutuukireku,
nandi n'ayajaaku kineneka kadi kimo, oku-
toolaku ebikoola byonkani olwakubba kyab-
baire tiniikyo ekiseera emitini omu ginenekeera.
14 N'agukoba ati, "Okuzwa atyanu tiwaabbaawo
alya oku binenekabyo tete!" Ebibono binu
abeegibe ni babiwulira.

*OYesu abbinga abatundira omu Yeekaalu
(Mat 21:12-17; Luk 19:45-48; Yok 2:13-22)*

15 Awo oYesu n'abeegibe owebatuukire
e Yerusaalemi, oYesu n'aingira omu luuga
lw'eYeekaalu, era n'atandiika okubbingamu
abo ababbaire batundiramu era n'ababbaire

baguliramu ebintu. N'agangulyaga amamenza g'abawanyisya empiiya, n'ebityamo eby'ababbaire batundiramu enjiiwa. ¹⁶ Era n'aloberyia buli muntu okubitya ebintu omu Yeekaalu.

¹⁷ Ananyere awo n'ayegesya ababbairewo ati, "Tibakiwandiikire bati, 'Enyumba yange yaabbanga nyumba abantu b'amawanga gonagona omu basabiranga?' Neye inywe mugisuucirye mpuku y'abanyagi omu beebisa!"

¹⁸ Abakabona abakulu n'abakugu omu by'aMateeka owebawuliire ebibono ebyo, ni basala amalabuki ag'okujigirica oYesu. Babbaire bamutiire olwakubba ekiziima ky'abantu kyonakyona kyabbaire kiwuninkiriire olw'enjegesyaye.

¹⁹ Obwire owebwairugaire, oYesu n'abeegibe ni bazwa omu kibuga.

Ekitwegaoku musaale omutiini

(Mat 21:20-22)

²⁰ Eizo waaku amakeezi, oYesu n'abeegibe owebabbaire babitawo, ni babona omusaale omutiini gudi nga gukalire okuzwera nakimo oku kikolo. ²¹ Awo oPeetero n'ayewukirya, n'akoba oYesu ati, "Musomesya, obone, omusaale omutiini oguwalaamire gukalire!"

²² OYesu n'abairamu ati, "Mubbe n'okwikiriry omu Kibbumba. ²³ Mbakobera amazima nti omuntu owaakoba olusozi lunu ati, 'Weeginge oyabe weemume omu nyanza, ekyo balikimukolera, kasita n'atabuuusabuusa omu mwoyogwe, neye n'aikiriry ati ekyakoba

kyatuukirira.’ ²⁴ N’olwekyo mbakoba nti, buli ekimwasabanga oKibbumba, mwikiriryenge muti mukisunire, era mwalikisuna.

²⁵ “Era buli owemwirya emyoyo gyanywe eeri oKibbumba, owewabbaawo abba akolere ekibalumirirya inywe, mumusoniye, kaisi oItewaanywe aali omwigulu atire abasoniye nywena ebikole byanywe ebibbibibbi. [²⁶ Neye owe-mutasoniya, era n’oItewaanywe aali omwigulu tiyalibasoniya ebibbibibbi byanywe].”*

*OYesu bamubuulya oku bwezyebwe
(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)*

²⁷ Olundi oYesu n’abeegibe ni baira tete e Yerusaalemi. OYesu owejabaire atambulira omu Yeekaalu, abakabona abakulu n’abakugu omu by’aMateeka, n’abantu abakulu omwig-wanga, ni baaba egiali. ²⁸ Ni bamubuulya bat, “Oli na bwezyeki okukola ebintu ebyo ebyokola? Era naani eyakuwaire obwezye obwo?”

²⁹ OYesu n’abairamu ati, “Zena oleke mbabuulye ekibuulyo kimo. Owemwanjiramu, zena nabakobera egintoola obwezye okukola ebintu binu. ³⁰ Naani eyatumire oYokaana okubatiza, Kibbumba, ooba bantu? Munjiremu.”

³¹ Awo ni beegeyamu bat, “Singa tumwiramu tuti, Kibbumba niiye eyamutumire ayaba okutubuulya ati, ‘Kaisi lwaki oYokaana iye timwamwikiririiryemu?’ ³² Neye singa tumwiramu tuti, ‘Abantu niibo abamutumire’

11:23 11:23 Mat 17:20; 1Ko 13:2 **11:25** 11:25 Mat 6:14-15

* **11:26** 11:26 EBiwandiike ebimo ebyeira bibulamu olunyiriri lunu. **11:26** 11:26 Mat 6:15

tutya abantu olwakubba abantu bonabona baikirirya bati oYokaana dala yabbaire naabbi.”
³³ Kale ni bairamu oYesu bati, “Titumaite.” Awo oYesu yena n’abakoba ati, “Aale zena tinabakobere obwezye obundinabwo okukola ebintu binu.”

12

*Olugero lw’abapangisya b’omusiri
 (Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)*

¹ Awo oYesu n’atandiika okutumula nabo omu ngero, ng’abakoba ati, “Wabbairewo omuntu eyakomere omusiri gw’emizabbibbu, n’agusitaku olukita, n’akuulamu ekikunyiro, n’ayombekamu ekifo ekigingice nga kuliku n’akasiisira, abakuumi omu balengerera. Olwo n’aguteekamu abapangisya era n’azwawo n’ayaba omu lugendo.

² “Ekiseera eky’amakungula owekyatuukire, n’atuma omugalama eeri abapangisya, bamuweeku ebineneka by’omusiri gw’emizabbibbu. ³ Ibo bamukwaite ni bamukubba-bukubbi, era ni bamubbinga nga tibamuwareku akantu konakona.

⁴ “N’abasindikira tete omugalama ogondi, ni bamukubba oluguma, ni bamwemulayemula.

⁵ Era n’atuma ogondi, oyo ni bamwita. N’abandi bangi ni bababitya mu ngeri nanyere eyo, abamo ni babakubba, abandi ni babaita.

⁶ “Yabbaire asigairyewo omuntu ogondi ow’okutuma moiza, niiye omutaanewe omutake eino. Onu guyasembeseryeyo okubatumira,

ng'akoba ati, 'Omutaane wange bamuwa iye ekitiisya.' ⁷ Neye ibo abapangisya nago ni beegeyamu batì, 'Onu niiye omusika, oleke tumwite, obusika bwalibba bwaiswe!' ⁸ Kale ni bamukwata, ni bamwita, ni bamutoola omu musiri gw'emizabbibbu ni bamumuma eedi.

⁹ "Kale onyere omusiri ogwo niki ekiyalikola? Yalyaba n'aita abapangisya abo, kaisi n'agukwatisya abandi. ¹⁰ Dala mmaite nti eKi-wandiike mwakisomerekü ekikoba kitì:
 'Eibbaale abombeki eribagaine,
 lisuukire niiryo erikulu erisiba ensonda.

11 Ekyo oMusengwa niiye eyakikolere,
 ni tukibona, ni tukywunya.' "

12 Awo abalabe ba Yesu owebamanyiciryé batì olugero oolwo aluleetere nga lutumula ku niibo, ni bagezyaku okumukwata, neye tete ni batya ekiziima ky'abantu, ni bamuleka ni baaba.

*Ebifa oku kuwa omusolo
 (Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)*

13 ABafalisaayo n'abawagiri ba Kerode abamo, ni babatuma okutega oYesu omu bibono. **14** Batyo ni baiza ni bamukoba batì, "Musomesya, tu-maite tuti iwe oli wa mazima, era tokolerera bantu kukusiima, olwakubba bonabona obabitya mu ngeri moiza, era abantu obeegesya mu mazima ebyo oKibbumba ebyataka bakole. Atyanu Musengwa, otukobere, kibba kituuce okuwa oKaisaali omusolo, ooba bbe? **15** Tuli n'okugumuwa ooba tituli n'okugumuwa?"

OYesu n'amanyica omutego gwabwe, n'abakoba ati, "Lwaki muntega? Mundeetere edinaali ngibone." ¹⁶ Ni bagireeta. Iye n'ababuulya ati, "Ekifaananyi n'amaliina ebiriku byani?" Ni bamwiramu bati, "Bya Kaisaali."

¹⁷ OYesu n'abakoba ati, "Kale ebya Kaisaali mubiwe oKaisaali, n'ebya Kibbumba mubiwe oKibbumba." Era ni bamwebunya ino.

*Ebifa oku kuzuukira
(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)*

¹⁸ Olundi aBasedukaayo, abakoba bati mpaawo kuzuukira, ni baaba egiri oYesu, ni bamubuulya bati, ¹⁹ "Musomesya, oMusa yatuwandikiire ekiragiro kit, omuntu owaafa n'aleka onamwandu, neye nga tabyaireku omwana, omuganda w'omufu ali n'okufumbirwa onamwandu oyo, kaisi abyalire omugandawe abaana.

²⁰ "Kale wabbairewo abaganda musanvu. Asooka n'aleeta omukali, neye n'afa nga tabyaireku omwana. ²¹ Owokubiri n'atwala onamwandu w'oodi eyasookere, era n'oyo n'afa nga tabyaireku mwana. N'owokusatu yena atyo. ²² Bonabona omusanvu ni batwalaku omukali oyo, neye era ni batamubyalamu mwana. Oluzwanyuma, bonabona nga bamalire okufa, omukali yena n'afa.

²³ "Olwo oku lunaku olw'okuzuukira, omukali oyo yalibba mukaani ngoyo bonabona omusanvu bamufumbiirweku!"

²⁴ OYesu n'abakoba ati, "Mugota, era ekibaleetera ekyo, lw'obutamanya Biwandiike, era n'obwezye bwa Kibbumba. ²⁵ Abantu owebalizuukira, balibba ooti bamalaika omwigulu, nga tibakaali babba n'obufumbo.

²⁶ "Kaisi ebifa oku kuzuukira, dala mmaite nti mwasomereku omu kitabo kya Musa, omu kitundu ekitumula oku kisaka, ng'oKibbumba yakobere oMusa ati, 'Ninze oKibbumba wa Ibbulaimu, era wa Isaka, era wa Yaakobbo.'

²⁷ OKibbumba wa bantu ababba aboomi newankubbaire nga bamalire okufa neye tiwa bantu abasigala omu kufa. Kale mugota ino!"

Ekiragiro ekikira obukulu

(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)

²⁸ Awo omoiza oku bakugu omu by'aMateeka n'aiza, n'awulira aBasedukaayo nga baakana. Oweyaboine ng'oYesu abairiremu kusani, yena n'amubuulya ati, "Kiragiroki ekikira byonabyona obukulu?"

²⁹ OYesu n'airamu ati, "Ekiragiro ekikira byonabyona obukulu niikyo kinu: 'Iwe Isirairi, owulire: OMusengwa niiye oKibbumba waiswe, oMusengwa yenkani. ³⁰ Era otakenge oMusengwa oKibbumbawo, n'omwoyogwo gwonagwona, n'obwomibwo bwonabwona, n'ebiseegobyo byonabyona, n'amaanigo gonagona.' ³¹ Ekiragiro ekiiririraku omu bukulu, niikyo kinu: 'Otakenge omuntu omwinawo, ng'oweweetaka iwe onyere.' Mpaawo kiragiro kindi ekikira binu obukulu."

12:26 12:26 Kuz 3:6 **12:30** 12:29-30 Ama 6:4-5 **12:31** 12:31

Lee 19:18

³² Awo oMukugu omu by'aMateeka n'akoba oYesu ati, "Musomesya, oiriremu nakusani. Ekyotumwire kya mazima oti, oKibbumba ali moiza yenkan, nga mpaawo gondi yenayena. ³³ Era oti okumutaka n'omwoyogwo gwonagwona, n'ebiseegobyo byonabyona, n'amaanigo gonagona, n'okutaka abantu abanaaiswe ng'owetwetaka iswe abanyere, kikira byonabyona ebibawonga nga babyoca biramba, n'ebindi ebituwaayo ng'esadaaka eeri oKibbumba."

³⁴ OYesu oweyaboine ng'omukugu omu by'aMateeka airiremu n'amalabuki, n'amukoba ati, "Otandiikire okutegeera eby'omu bwakabaka bwa Kibbumba." Era okuzwa oolwo ni watabbaawo muntu ogondi eyagumire n'amubuulyo ebiyuulyo ebindi.

*OKurisito n'okabaka oDawudi
(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)*

³⁵ OYesu oweyabbaire omu Yeekaalu ng'ayegesya, n'abuulya ati, "Abakugu omu by'aMateeka beezya batya okukoba bati, 'OKurisito ogubasukireku amafuta Mwizukulu wa kabaka oDawudi?' ³⁶ ODawudi onyere, oweyabbaire ng'aizwire oMwoyo oMweru, yakobere ati:

'OMusengwa oKibbumba yakobere oMusengwa wange ati:

Otyame ng'ondiraine oku lubba lwange olw'engalo endiiro,
paka owenalignoya abalabebo

ni mbasuucca mukonkolo gwa kuwu-
umuliryaku ebigurebyo.'

³⁷ "Ooba ng'oDawudi onyere amweta 'Musengwawe,' kaisi tete oolwo oKurisito ayezya atya okubba mwizukuluwe?" Ekiziima ky'abantu ekyabbairewo, ebibonobye ebyo ni babiwulisysisy n'okusiima kunene.

*Okwekuuma abakugu omu by'aMateeka
(Mat 23:1-36; Luk 20:45-47)*

³⁸ Atyo oYesu owejabaire ng'ayegesya, n'akoba ati, "Mwekuume abakugu omu by'aMateeka ga Musa, abataka okutambula nga bazware ebizwalo ebyanvuwiriri ebyekuusira ansi, okulaga bati bantu beeru. Era bataka okubasugiryasugirya omu butale, ³⁹ n'okutyama omu bifo eby'omu maiso omu makumbaaniro n'omu bifo eby'abantu ab'ekitiisya oku mambaga. ⁴⁰ Era manyaga ebintu byonabyona omu manyumba ga banamwandu, n'okusaba oKibumba omu bibono ebingi olw'okweraga. Abo balisuna ekibonerezo ekikiraku obunene."

*Ekirabo kya namwandum
(Luk 21:1-4)*

⁴¹ OYesu owejabaire ng'atyame omu maiso g'ekifo omu bateeka ebirabo omu Yeekaalu, n'abona abantu bangi nga bateekamu empiiya. Abasuni bangi bateekeremu empiiya nyngi.

⁴² Awo onamwandu omudoobi n'aiza, n'ateekamu obumpiiya* bubiri, obw'ebbeeyi esembayo okubba entono eino. ⁴³ OYesu

12:36 12:36 Zab 110:1 * **12:42** 12:42 Obumpiiya, omu Luyonaani kikoba kitii, Leputooni.

n'ayeta abeegibe, ni baiza egyali, n'abakoba ati, "Mbakobera amazima nti onamwandum onu omudoobi ateekere kinene ino omu kifo omu bateeka ebirabo, okukiraku abandi bonabona.
44 Ibo bateekeremu nga batoola ku bingi ebibabbaire nabyo. Neye onamwandum onu iye, ateekeremu kyonakyona ekyabbaire ali nakyo, ekibbaire ekijejera obwomibwe."

13

*OYesu atumula oku kujigirika kw'eYeekaalu
 (Mat 24:1-2; Luk 21:5-6)*

1 Awo oYesu owejabbaire ng'azwa omu luuga lw'eYeekaalu, omoiza oku beegibe n'amukoba ati, "Musomesya, obone amabbaale ag'enyumba eenu eYeekaalu ageewunyisya!"

2 OYesu n'amwiramu ati, "Aganyumba ganu aganene ogabona? Gonagona abalabe baliiza ni bagakubbirawo ansi. Era omu kifo kinu timwalibba ibbaale kadi limo aanu eryalisigala nga lyombeke oku liinaye. Gonagona baaba kugawumpulyagawo."

*Ebigosi n'okubayiigaania
 (Mat 24:3-14; Luk 21:7-19)*

3 OYesu owejabbaire ng'atyaime oku Lusozi olw'eMisaale eMizaituuni, ng'alingiriire eYeekaalu, oPeetero, n'oYaakobbo, n'oYokaana, n'Andereya, ni bamubuulya omu kyama batii,
4 "Otukobere, ebyo byalibbaawo di? Era kamanyiciryoki akaliraga kati ebyo byonabyona byatira okubbaawo?"

⁵ Iye oYesu n'abakoba ati, "Mwekuume tiwaabbaawo abagotesyagotesya. ⁶ Bangi baliiza nga beeyeta ninze, era baligotesyagotesya bangi. ⁷ Era owemuwliranga entalo aanu n'aadi, timutyanga. Ebyo biteekwa okubbaawo, neye era enkomerero yalibba ekaali okutuuka.

⁸ "Eigwanga lyalirumba eigwanga erindi, n'obwakabaka bwalirumba obwakabaka obundi. Walibbaawo omusisi ng'atengeetya ekyalo omu bitundu bingi, era n'amanzala galigwawo. Olwo okugada kwalibba nga kwankatandiika-butandiiki.

⁹ "Kale inywe abanjikiriry a mukimanye muti balibakwata ni babawaayo omu mbuga gy'amateeka. Balibakubbira omu makumbaaniro ga Bayudaaya. Era okulwange mwalyemerera omu maiso g'abafugi n'aga bakabaka. Omu ngeri eyo, mwalyezya okubatuucaaku obukwenda bwange. ¹⁰ Enkomerero ng'ekaali kutuuka, aMawuliro aMasa tuli n'okumala okugalaabba eeri abantu omu mawanga gonagona.

¹¹ "Era owebabakwatanga ni babatwala omu mbuga gy'amateeka, timweraliikiriranga ekimwatumula, nga muwozya mutumulanga ekyo oKibbumba ekyabawa okutumula omu kaseera ako. Ebibono ebimutumula tibyalibba byanywe, neye bya Mwoyo oMweru.

¹² "Omuntu yaliwaayo omugandawe okumwita, n'omusaiza omubyaire yaliwaayo omwanawe. Era abaana balyediima ni bawaayo ababyaire baabwe okubaita. ¹³ Era nywena

abantu bonabona balibacaawa olwakubbba muli basengereri bange. Neye oyo eyaligumira ebigosi ebyo paka oku nkomerero, yalirokoka.

*Ekintu eky'omuliko era ekikwatisya enyinya
(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)*

14 “Owemwalibona ekintu ekyomuliko era ekikwatisya enyinya nga bakiteekere awekitateekwa okubba (oyo asoma binu amanye amakulu), oolwo abo abalibba omu Buyudaaya, bairukiranga mu nsozi. **15** Eyalibba e ngulu oku nyumbaye, owaikanga ansi, taingiranga omu nyumba ati atoolemu ekiyatwala. **16** Era eyalibba omu musiri, takangangayo e ika okusyoma ekizwalokye ekindi. **17** Abalibba ebida n'abalibba bayonkesya omu naku egyo nga baligada ino! **18** Mwegairire oKibbumba, ebyo tibyabbaawo omu biseera bya ikendi n'obuwolondoki bwa bbalaafu.

19 “Om u naku egyo, walibbaawo okugada kunene, nga kukira okundi kwonakwona okwabbairekuwoo, okuzwera nakimo oKibbumba oweyabbumiire ebintu, paka atyanu. Era tiwalibbaawo tete okugada okundi okwagaa-gana awo. **20** Era singa oMusengwa oKibbumba tiyakendeiryeku-bukendeeri enaku egyo, egypt'okugada, tiwankulamirewo omuntu kadi moiza. Neye olw'abalondemube, enaku egyo yagikendeiryeku.

21 “Om u biseera ebyo, singa omuntu owabakobanga ati, ‘Aale mubone oKurisito

ogubasukireku amafuta ali aanu,’ ooba ati, ‘Aale mubone, ngodi,’ timukiikiriryanga. ²² Ekyo kityo olwakubba abaKurisito ab’obubbeyi, era n’abanaabbi ab’obubbeyi, baliboneka. Era balikola obumanyiciryo bw’ebyewunyo n’ebyamagero, nga bagenderera kugotesya n’abalondemu ba Kibumbwa, owekibba kyezyeka. ²³ Neye mwekuume, mbakobeire byonabyona nga bukaali.

*Okutuuka kw’oMwana wa Muntu
(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)*

²⁴ “Omu naku egyo, ng’ekiseera ekyokugada kyankawa, eisana lyaliirugaza, n’omweri gwalirekeraawo okwaka. ²⁵ N’enkota gyalyanuka e ngulu ni gigwa, era n’amaani agali e ngulu omwibbanga baligatengeetya.

²⁶ “Olwo kaisi ni babona oMwana wa Muntu ng’aitira oku bireri, era ng’ali n’obwezye bungi n’ekitiisya. ²⁷ Yalituma abamalaika omu kyalonkyonya, okukumbaania abantube abalondemu, okuzwa mu buli kansonda konakona ak’ekyalonkyonya.

*Ekitwega oku musaale oMutiini
(Mat 24:32-35; Luk 21:29-33)*

²⁸ “Aale mubonere oku musaale omutiini mwege. Ebikoola byagwo owebikunkumuka biwaaku, n’obusaga ni busebuka, mumanya muti ebiseera eby’ensaaca biigereire. ²⁹ N’omu

13:24 13:24 Isa 13:10; Zek 32:7; Yow 2:10,31; 3:15; Bil 6:12

13:25 13:25 Isa 34:4; Yow 2:10; Bil 6:13 **13:26** 13:26 Dan 7:13; Bil 1:7

ngeri enanyere eyo, owemubonanga ebyo ebimbakobeire nga biri kubbangawo, mumanyanga muti enkomerero eigereire.

³⁰ “Mbakobera amazima nti ebintu ebyo byonabyona byaba okubbaawo ng’abantu ab’omulembe gunu bakaali okufa okuwaawo.
³¹ Eigulu n’ekyalo byaliwaawo, neye ebibono byange tibyaliwaawo kadi naire.

*Mpaawo amaite olunaku kadi saawa
 (Mat 24:36-44)*

³² “Neye mpaawo amaite olunaku olunyere kadi saawa, ebyo owebyaligwerawo, waire abamalaika omwigulu, naabba oMwana, okutoolaku oBbaabba yenkan i niye amaite. ³³ Mwetege, mubonie olwakubba timumaite kiseera ekitukumire owekyalituukira.

³⁴ “Ekyo kifaananaku n’ekyo omuntu omukulu ekyakola ng’ayaba omu lugendo. Owaabba azwa e ika, aleka akwatisirye buli mugalamawe omulimo, n’omwisulukale w’e ika n’amulagira okukuma. ³⁵ Kale mubbe bulindaala olwakubba timumaite onyere ekisito oweyalirira, ooba kiire akati, ooba enkoko owegikokoolera, ooba nga kuca, ³⁶ tiyabagwaku-bugwi, n’abaajirya nga mugonere. ³⁷ Ekimbakoba inywe, era kinkoba n’abandi bonabona nti, ‘Mubonie! ’ ”

14

*Olukwe olw’okwita oYesu
 (Mat 26:1-5; Luk 22:1-2; Yok 11:45-53)*

¹ Omu kiseera ekyo, wabbaire wasigaireyo enaku ibiri, oMukolo ogw'oKutambukirya, era oMukolo ogw'eMigaati eGibulamu eKizumbulukuca, gutuuke. Abakabona abakulu, n'abakugu omu by'aMateeka ga Musa babbaire banoonia engeri y'okukwata oYesu, bamwite omu mbiso. ² Neye ni bakoba bati, "Tuleke okumukwata omu naku gy'omukolo, dembaabantu beediima."

*OYesu bamusukaku amafuta e Bbesaniya
(Mat 26:6-13; Yok 12:1-8)*

³ Awo oYesu oweyabbaire e Bbesaniya ng'ali kulya omu nyumba ya Simooni eyabbaireku omugenge, ni wabbaawo omukali eyaabireyo, n'ecupa erimu amafuta amakengeize agebeeta naludo ag'akaloosa, era ag'ebbeeyi eino. N'asaanukula ecupa eyo, n'asuka amafuta oku mutwe gwa Yesu. ⁴ Neye abamo oku babbairewo, ni basunguwala. Ni bakobangana bati, "Lwaki amafuta ago bagabebeneserye batyo? ⁵ Babbaire beezya okugatunda ni g'azwamu empiiya egibita omu dinaali ebisatu, ni bagigabira abadoobi." Era omukali ni bamunenya ino.

⁶ Neye oYesu n'akoba ati, "Lwaki mumuleyerya? Ekintu ekyankoleire kisa. ⁷ Ekyo kityo olwakubba abadoobi ibo baabbanga na inywe bulijo, era buli owemutakire, mwezya okubabbeera. Neye nze tinaabbe na inywe okumala ekiseera ekinene. ⁸ Omukali

onu akolere ekyayezza, omubiri gwange agusukireku amafuta ag'akaloosa nga nkaali kufa, n'agukwanirya nakimo olwa kuguliika.⁹ Era mbakobera amazima nti, wonawona aMawuliro aMasa agankwataku egibagalaabbanga okumalaku ekyalo, n'ekinu omukali onu ekyakolere, bakitumulangaku ni bamwewukirya."

*OYuda aikirirya okulyamu oYesu olukwe
(Mat 26:14-16; Luk 22:3-6)*

¹⁰ Awo oYuda Isikalyoti, omoiza oku beegi eikumi na babiri, n'ayaba egiri abakabona abakulu, ng'ataka okulyamu oYesu olukwe, amuweeyo egibali. ¹¹ Abakabona owebawuliire ekyataka okubakolera, ni basangaala, era ni basuubiza okumuwa empiiya. Okuzwa oolwo oYuda n'anoonia akaseera akasa ak'okubabbeera bakwate oYesu.

*OYesu alya n'abeegibe oku Mukolo
(Mat 26:17-25; Luk 22:7-14,21-23; Yok 13:21-30)*

¹² Oku lunaku olusooka olwa Mukolo ogw'eMigaati eGibulamu eKizumbulukuca, olubasaliraku ontaama omutomuto ogubasadaaka oku Mukolo ogw'oKutambukirya, abeegi ba Yesu ni bamubuulya bati, "Otaka twabe tukutegekere yaina egiwaliira oMukolo ogw'oKutambukirya?"

¹³ Awo oYesu n'atuma babiri kwibo, n'abakoba ati, "Mwabe omu kibuga, mwasangaana omusaiza eyetiikire ensaka y'amaizi, mwabe naye. ¹⁴ Era mukobe onyere enyumba omuntu oyo omuyangira, muti, 'OMusomesya

akobere ati, nambu ekisengekye kiri yaina, iye n'abeegibe omu baliira oMukolo ogw'oKutambukirya?’ ¹⁵ Iye yabalagisyah ekisenge ekinene ekiri e ngulu omu kalina, ekibamalire okwalirira, mugututegekere oomwo.”

¹⁶ Awo abeegi ni basimbuka, ni baaba omu kibuga. Era ni baaja nga byonabyona biri ng'oYesu owejabakobere, era ni bategeka oMukolo ogw'oKutambukirya.

¹⁷ Obwire owebwairugaire, oYesu n'atuuka n'abeegibe eikumi na babiri. ¹⁸ Awo owebabbaire bali oku menza nga balya, oYesu n'akoba ati, “Mbakobera amazima nti omoiza kwinywe alya na nze atyanu, yandyamu olukwe.” ¹⁹ Abeegibe ni beekondamira ino, era moiza moiza, ng'abuulya oYesu ati, “Olwo ninze?”

²⁰ OYesu n'abairamu ati, “Ee, omoiza kwinywe eikumi na babiri, akozya na nze omu kibya. ²¹ Dala oMwana wa Muntu baaba okumwita, ng'eBiwandiike owebimutumulaku. Neye wobe! Omuntu oyo eyalyamu oMwana wa Muntu olukwe, ng'alabire! Kyandimubbeereire kisa singa tibamubyaire!”

Ekiinulo kya Musengwa ekisembayo

(Mat 26:26-30; Luk 22:14-20; 1Ko 11:23-25)

²² Awo oYesu n'abeegibe owebabbaire nga balya, oYesu n'atoola omugaati, ni yeebalya oKibbumba, n'aguvunavunamu n'abawa, n'abakoba ati, “Mutoole mulye, gunu niigwo omubiri gwange.”

23 Era oluzwanyuma n'akwata ekikopo ky'enviinyo, era oweyamlire okwebalya oKibbumba n'abawa bonabona ni banywaku,
24 n'abakoba ati, "Linu niiryo eisaaye lyange eryasusuka oku lw'abangi, era erikakasa endagaano ya Kibbumba empyaka.
25 Mbakobera amazima nti tinaliirayo tete okunywa ekyokunywa ky'emizabbibbu, paka Owenalikinywa omu ngeri empyaka, omu bwakabaka bwa Kibbumba."

26 Awo owebamalire okwemba olwembo olwa kuwuja oKibbumba, ni bawuluka, ni baaba oku Lusozi olw'eMisaale eMizaituuni.

*OYesu alanga ati oPeetero yamwegaana
 (Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Yok 13:36-38)*

27 Awo oYesu n'akoba abeegibe ati, "Nywenanywena mwairuka ni mundekawo, olwakubba bakiwandiikire bati, 'Naliita omuliisya, entaama ni gisalaanika.' **28** Neye owebalimala okunzuukiza, nalibasooka okwaba e Galiraaya."

29 Awo oPeetero n'amukoba ati, "Abandi bonabona n'owebairuka ni bakulekawo nze tinakulekewo." **30** OYesu n'amwiramtu ati, "Nkukobera amazima nti, omu kiire ekinanyere kinu, onkoko yaabba akaali n'okukookoola emirundi emibiri, nga wankanegaanira emirundi misatu."

31 Neye oPeetero n'airamu n'akakasira nakimo ati, "N'owebaabba nga bateekwa kunjitira aamo na iwe, tinakwegaane." N'abeegi abandi bonabona ni bakoba kinanyere ekkyo.

*OYesu omu Gesusemani
(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)*

³² Awo oYesu n'abeegibe ni baaba omu kifo ekibeeta Gesusemani. OYesu n'akoba abeegibe ati, "Mutyame aanu, nga nze negairira oKibbumba."

³³ N'atwalaku oPeetero n'oYaakobbo n'oYokaana, n'atandiika okutya ino n'okweririgana. ³⁴ N'abakoba ati, "Omwoyo gwange gwizwire enima eyezya n'okunjita! Musigale aanu era nga mubonia."

³⁵ Oweyeeyongeireyo katono omu maiso, n'agwa oku mazwige, ni yeegairira oKibbumba ati, "Owekibba kyezyeka, esaawa eya kugada ereke okuntuukaku." ³⁶ Era n'akoba ati, "Iwe Bbaabba oyezya byonabyona, ontooleku ekipimo ekyokugada okwo. Neye, iwe ekyotaka niikyo ekyobba okole tinga nze owentaka."

³⁷ Awo n'aiza, n'ayaja oPeetero n'oYaakobbo n'oYokaana nga bagonere, n'akoba oPeetero ati, "Simooni, mugonere? Mubbaire timwezya kubonia waire esaawa emoiza eti? ³⁸ Mubonie, era musabe oKibbumba, kaisi okubagezesya tikwa batuukaku, olwakubba emyoyo gyanywe dala mimaliriri, neye emibiri minafu."

³⁹ Era n'ayaba n'asaba oKibbumba omu ngeri enanyere eyo ng'oweyasabire omu kusooka.

⁴⁰ Era oYesu oweyaikangire omulundi ogundi tete n'abaaajirya nga bagona olwakubba endoolo gyabbaire gibali kubbikubbi. Ni babba nga tibamaite ekyokumwiramu.

⁴¹ Oweyaizire omulundi ogwokusatu n'abakoba ati, "Mukaali mugona, era mukaali muwuumula? Mulekere awo! Esaawa etuukire,

era aale mubone oMwana wa Muntu bali kumulyamu olukwe bamuweeyo eeri obwezye bw'abakola ebikole ebibbibibbi bamugadye.
42 Musetuke twabe tubasangaane! Era andiiremu olukwe ngonu atuukire.”

Bakwata oYesu

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Yok 18:3-12)

43 OYesu yabbaire akaali atumula, amangu ago oYuda, omoiza oku beegibe eikumi na babiri, n'atuuka n'ekiyindi ky'abantu ababbaire n'empiiama n'emiigo. Abantu abo, ng'ababatumire bakabona abakulu n'abakugu omu by'aMateeka, n'abantu abakulu omwigwanga. **44** Atyanu eyaliiremu oYesu olukwe, yabbaire amalire okuwa ekiyindi ky'abantu ekyo akamanyiciryo ng'abakobere ati, “Omuntu ogunasugirya nga mmugwa omu kifubba, yaabba niiye oyo, mwamukwata-bukwati era ni mumutwala nga mumukalangwire.”

45 Awo oYuda oweyatuuukire, amangu ago n'ayaba egiri oYesu, n'amukoba ati, “Musomesya!” Era n'amugwa n'omu kifubba.

46 Awo ni bavumbikirirya oYesu, ni bamukwata ni bamukalangula. **47** Neye omoiza oku babbaire beemereire aawo, n'atoolayo empimaye, n'atemaku omugalama wa kabona akira obukulu ekitwi n'amutiicaaku.

48 Awo oYesu n'ababuulya ati, “Mwizire okunkwata nga muli n'empiiama n'emiigo, ootiso mwaba kukwata myeekera? **49** Kale buli lunaku naabbanga na inywe omu Yeekaalu nga

njegesya ni mutankwata. Neye kinu mukikolere eBiwandiike byezye okutuukirira.”

⁵⁰ Awo abeegibe bonabona ni bairuka bamulekawo.

⁵¹ Wabbairewo omwisuka eyabbaire tazwaire kintu kindi kyonakyona okutoolaku olugoye oluyabbaire yeebwikiriire. Abantu ni bamukwata ng'asengererya oYesu. ⁵² Neye omwisuka oyo n'ababunuka, nairuka bwere, ni basigalya lugoye.

OYesu omu maiso g'oLukiiko

(Mat 26:57-68; Luk 22:54-55,63-71; Yok 18:13-14,19-24)

⁵³ Awo oYesu ni bamutwala e wa kabona akira obukulu. Abakabona abakulu bonabona n'abantu abakulu omwigwanga, n'abakugu omu by'aMateeka, ni bakumbaana, ni batyama omu lukiiko.

⁵⁴ OPeetero yasengereiryey oYesu, ng'alekerekkuwo eibbang, n'aingirira nakimo omu luuga lwa kabona akira obukulu, n'atyama n'abakuumi, n'ayota omusyo. ⁵⁵ Olwo abakabona abakulu n'ab'oLukiiko oLufugi olw'aBayudaaya bonabona ni banoonia obujulizi obubasinziriraku okwita oYesu, neye ni batabusuna. ⁵⁶ Wabbairewo bangi abawaire obujulizi obwa bubbeyi nga bamulumiriza, obujulizi bwabwe ni butakwatagana.

⁵⁷ Era abamo ni basetuka, ni bawa obujulizi obwa bubbeyi nga bamulumiriza bati, ⁵⁸ “Twamuwuliire ng'akoba ati, ‘Nalivunawo eYeekaalu eenu abantu egibombekere, tete omu

naku isatu, n'alyombekawo egendi, ng'abantu tiniibo abagyombekere.' " ⁵⁹ Neye obujulizi bwa banu bwona nandi bukwatagana.

⁶⁰ Awo okabona akira obukulu n'ayemerera omu maiso g'abantu, kaisi n'abuulya oYesu ati, "Tiwairemu? Niki ekyokoba ku binu ebibakulumiriza?" ⁶¹ Neye oYesu n'asirika, n'atairamu. Okabona akira obukulu ni yeeyongera okumubulya ati, "Niiwe oKurisito, oMwana wa Kitiisy waiswe oKibbumba?"

⁶² Awo oYesu n'airamu ati, "Ee ninze. Era mwalibona oMwana wa Muntu ng'atyaimo n'oKibbumba omu kifo ky'ekitiisya eino,* era ng'aizira oku bireri okuzwa omwigulu."

⁶³ Awo omu busungu, okabona akira obukulu nanyiira ebizwalobye, era n'akoba ati, "Tete tukaali tutakira niki abajulizi abandi?

⁶⁴ Muwuliire ebibono ebizumirira oKibbumba ebyatumwire. Inywe museega mutya?" Awo bonabona ni basalira oYesu omusango batia womeire kumwita.

⁶⁵ Abamo ni batandiika okumwandaku ebitanta, ni bamubwika amaiso, kaisi ni bamukubba ebinfuute oolwo ni bakoba batia, "Aale olagule akukubbire." Awo abakuumi ni bamutwala nga webamukubba empi.

*OPeetero yeegaana oYesu
(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Yok 18:15-18,25-27)*

^{14:58} 14:58 Yok 2:19 * ^{14:62} 14:62 Ekifo ky'ekitiisya eino, ooba, Oku lubba olw'engalo endiiro eya Kibbumba. ^{14:62} 14:62 Dan 7:13 ^{14:64} 14:64 Lee 24:16

66 Awo oPeetero oweyabbaire ansi oku luuga, omoiza oku baala abaweererya e wa kabona akira obukulu, n'aiza. **67** Oweyaboine oPeetero ng'ayota omusyo, n'amwekalikica, n'akoba ati, "Wena wabbaire n'ow'e Naazaleesi oyo, oYesu." **68** Neye oPeetero ni yeegaana ati, "Ekyokoba tinkimaite era tinkitegeera." Awo oPeetero nazwa omu luuga, n'ayaba amuzigo. Era onkoko n'akookoola.[†]

69 Awo omwala oodi nairamu okubona oPeetero, n'akoba ababbaire beemereire aawo ati, "Omusaiza onu ali ooti niiye omoiza oku basengereri ba Yesu." **70** Neye oPeetero ni yeeyongera okwegaana.

Era nga wabitirewo akaseera katono, ababbaire beemereire aawo ni bamukoba tete bati, "Dala oli moiza oku basengereri ba Yesu olwakubba wena oli Mugaliraaya." **71** Neye oPeetero n'atandiika okweraama era n'okulayira ati, "Nze timmaite omusaiza oyo ogumutumulaku!"

72 Amangu ago onkoko n'akookoola omulundi ogwokubiri. Awo oPeetero n'ayewukirya ebyo oYesu ebiyabbaire amukobere ati, "Onkoko yaabba akaali n'okukookoola emirundi emibiri, nga wanegaine emirundi misatu ng'okoba oti tommaite." Awo oPeetero n'atinduka, era n'akunga.

15

[†] **14:68** 14:68 EBiwandiike ebimo ebyeira bibulamu ebibono ebikoba biti, era onkoko n'akookoola.

*OYesu omu maiso ga Piraato**(Mat 27:1-2,11-14; Luk 23:1-5; Yok 18:28-38)*

¹ Awo obwire owebwaceire, amakeezi pwi, abakabona abakulu n'abantu abakulu omwigwanga, n'abakugu omu by'aMateeka, era n'ab'oLukiiko oLufugi olw'aBayudaaya abandi bonabona, ni bateesa era ni basalawo. Ni basiba oYesu, ni bamutwala ni bamuwaayo eeri oPiraato omufugi oMulooma.

² OPiraato n'amubuulya ati, "Niiwe okabaka w'aBayudaaya?" OYesu n'amwiramu ati, "Ee, kityo ng'woookobere."

³ Awo abakabona abakulu ni bamuwaabira emisango mungi. ⁴ OPiraato n'amubuulya ati, "Obula ekyokwiramu? Obone emisango egibakuwaabira owegiri emingi." ⁵ Neye oYesu tiyairireyo kumwiramu; kale oPiraato ni yeewunya.

*OYesu bamusalira ogw'okufa**(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Yok 18:39-19:16)*

⁶ Omu biseera eby'oMukolo ogw'oKutambukirya, yabbaire mpisa okuteeranga omusibe abantu ogubasabanga okuteera. ⁷ Oku mulundi ogwo, omu mabbuusu mwabbairemu omusaiza nga bamweta Bbalaba, ogubasibiire aamo n'abayekera abainaye, abaitire abantu omu kediimo.

⁸ Awo ekiziima ky'abantu ni kyaba, ni kitandiika okusaba oPiraato okubakolera ng'oweyabbaire abakoleranga. ⁹ OPiraato n'abairamu ng'ababuulya ati, "Mutaka mbateerere okabaka w'aBayudaaya?" ¹⁰ Ekyo yakitumwire olwakubba yamaite ati abakabona

abakulu babbaire bawaireyo oYesu egiali lw'engongi.

¹¹ Neye abakabona abakulu ni bacoolesya ekiziima ky'abantu bati oPiraato abateerere Bbalaba omu kifo kya Yesu. ¹² OPiraato owejabbwirye ati, "Kaisi ogumweta okabaka w'aBayudaaya n'amukola ntya?" ¹³ Ibo bamwiriremu nga bakooka bati, "Omukomerere oku musalabba!" ¹⁴ OPiraato n'ababuulya ati, "Lwaki? Kibbikibbiki ekyakolere?" Neye ibo ni bongeramu maani kukooka-bukooki bati, "Iwe omukomerere ku musalabba!"

¹⁵ Awo oPiraato olwa kutaka okusangaalya ekiziima ky'abantu, n'abateerera oBbalaba. Neye n'alagira ni bafaamuula oYesu n'ofaalu aliqu emirobo egisima, kaisi n'amuwaayo okwaba okumukomerera oku musalabba.

*Abaisulukale bakiina oYesu
(Mat 27:27-31; Yok 19:2-3)*

¹⁶ Awo abaisulukale ni batwala oYesu omu lubiri lwa Piraato olubeeta Pulaitoriyo, ni beeta abanaabwe ab'ekibinja ekyo kyonakyona.

¹⁷ Ni bazwalisyा oYesu olugoye olutukuliikiriri, ni baluka engule eya mawa, kaisi ni bagimuzwalisyा oku mutwe. ¹⁸ Awo ni batandiika okumukoba bati, "Owangaale, iwe okabaka w'aBayudaaya!" ¹⁹ Ni bamukubba emirundi n'emirundi omu mutwe n'olugada, ni bamwandaku ebitanta, ni bakoma amazwi nga beesuuca ooti bamuwa kitiiysa. ²⁰ Awo owebamalire okumukiina batyo, ni bamutoolamu olugoye olutukuliikiriri, ni bamuzwalisyा engoye egigye, ni bamuwululuca, ni bamutwala okumukomerera.

*OYesu bamukomerera oku musalabba
(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Yok 19:17-27)*

21 Waliwo omusaiza ogubeeta oSimooni ow'e Kuleene eyabbaire akanga e ika omu kibuga Yerusaalemi ng'azwa omu kyalo ekiriraine awo. Ng'abitawo, abaisulukale ni bamukaka okweti-ika omusalabba gwa Yesu. OSimooni onu niiye oiteeye w'Erigizanda n'oLuufo.

22 Awo oYesu ni bamutuuca omu kifo ekibeeta Gologoosa, amakulu gaakyo eKifo ky'eKiyanga.

23 Ni bamuwa enviinyo nga batabwiryemu obulezi obubeeta miira, neye n'agaana okuginywa. **24** Awo ni bamukomerera oku musalabba. Ni bagabana ebizwalobye, nga babikubbiraku kalulu, b'abone buli moiza oluyatwala.

25 Bamukomereire oku musalabba owegyatuukire esaawa eisatu eg'y'amakeezi.

26 Omusango ogubamuvunaana ni baguwandiika oku kipande e ngulu oku musalabba bati, "OKABAKA W'ABAYUDAAYA."

27 Bakomereire n'abaibbi babiri oku misalabba, okumpi n'oYesu, omoiza oku lubba lwa Yesu olw'engalo endiiro, ogondi oku lw'engooda.

[**28** EKiwandiike ni kituukirira, ekikoba kiti, "Bamubaliire aamo n'abakola ebbbibbbij]."

29 Awo ababbaire babitawo ni batengeetya emitwe n'obulwa nga baduula oYesu, era ni bakoba bati, "Oleke tubone! Iwe ayaba okuvunawo eYeekaalu, tete ogyombeke omu naku

15:21 15:21 Bal 16:13 **15:24** 15:24 Zab 22:18 * **15:28** 15:28
EBiwandiike ebimo ebyeira bibulamu olunyiriri lunu. **15:28**
15:28 Isa 53:12

isatu, ³⁰ weeramye! Era ozwe oku musalabba oike ansi!"

³¹ Abakabona abakulu n'abakugu omu by'aMateeka ga Musa, bona ni bamukiina nga bakobangana bati, "Yalamyanga abandi, tayezya okweramya onyere! ³² OKurisito, iye oKabaka wa Isirairi, aale atyanu azwe oku musalabba aike ansi kaisi tumwikiririryemu!" N'abo abebakomereire okumpi n'oYesu, bona ni bamuduula.

Okufa kwa Yesu

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Yok 19:28-30)

³³ Okuzwa oku saawa omukaaga paka oku saawa omwenda egy'eigolo, endikiirya n'ekwata oku kyalo kyonakyona. ³⁴ Oku saawa ooti mwenda oYesu n'akunga n'eigono eryaminkirira ati, "Eloyi, Eloyi, lama sabbakusaani?" Amakulu gaakyo gati, "Kibbumba wange, Kibbumba wange, Iwaki ondekerewo?" ³⁵ Abamo kwabo ababbaire beemereire aawo owebawuliire, ni bakoba bati, "Muwulire ayeta onaabbi Eriya!"

³⁶ Awo omoiza n'airuka n'atimya ekijuulo omu nviinyo ensasaami, n'akiteeka oku lugada, n'awa oYesu okufunfuuna, era ng'akoba ati, "Oleke tubone abba ng'Eriya yaiza n'amutoola oku musalabba!" ³⁷ Awo oYesu n'akunga maaminkirira, era n'afa.

³⁸ Omu kaseera aka olutimbe olw'omu Yeekaalu ni lunyiirikamu akati, okuzwa angulu okutuuka ansi. ³⁹ Omukulu w'ekibinja

15:29 15:29 Zab 22:7; Zab 109:25; Mak 14:58; Yok 2:19 **15:34**

15:34 Zab 22:1 **15:36** 15:36 Zab 69:21 **15:38** 15:38 Kuz 26:31-33

ky'abaisulukale 100 eyabbaire ayemereire awo ng'alingiriire oYesu, oweyaboine engeri eyafiremu, n'akoba ati, "Dala omusaiza onu abbaire niiye oMwana wa Kibbumba!"

40 Era wabbairewo abakali ababbaire eyalakuuku nga balengera. Era mwibo mwabbairemu oMalyamu oMangadaleena,[†] n'oMalyamu omaaye wa Yaakobbo omutomuto n'oYose, ni mubbaamu n'oSoloome. **41** Abakali abo batambulanga n'oYesu nga bamuweererya, oweyabbaire omu Galiraaya. Era wabbairewo abakali abandi bangi abaizire naye ng'aniinaniina okwiza e Yerusaalemi.

Okuliika oYesu

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Yok 19:38-42)

42 Atyanu eisana lyabbaire lyatira okugwa, aate ng'eeri aBayudaaya lunu lwabbaire lukanu lwa kutegeka, olwakubba niirwo olwekubbembera okuwuumula kwa Saabbaato. **43** Wabbairewo omusaiza ogubeeta oYusufu ow'Alimasaaya eyabbaire omukwenda omu lukiko olukulu olw'aBayudaaya, era ogubawa ino ekitiisya. Era yena yabbaire akuumirira okubbaawo kw'obwakabaka bwa Kibbumba. OYusufu oyo n'aguma, n'ayaba egiri oPiraato n'amusaba omulambo gwa Yesu. **44** OPiraato ni yeewunya okuwulira ati oYesu afire ira. N'ayeta omukulu w'ekibinja ky'abaisulukale 100, n'amubuulya ooba ng'oYesu amalire okufa. **45** Omukulu w'ekibinja ky'abaisulukale

[†] **15:40** 15:40 Olwisi bati, Malyamu ow'e Mangudala olwakubba yabbaire w'omu kabuga k'e Mangudala. **15:40** 15:40 Luk 8:2-3

100 oweyamalire okukakasa oPiraato ati oYesu yabbaire amalire okufa, oPiraato n'aikiriry oYusufu okutwala omulambo.

⁴⁶ Kale oYusufu n'agula olugoye olutukula, olusa olw'ebbeeyi eino, n'ayanula omulambo gwa Yesu oku musalabba, n'agulingira omu lugoye oolwo, n'aguteeka omu magombe ag'empuku, era agebabbaire batemere mwibbaale. N'ayiringitya ogubbaale, n'aigalira omulyango gw'amagombe.

⁴⁷ OMalyamu oMangadaleena, n'oMalyamu omaaye wa Yose, ni beekalikica omulambo gwa Yesu egibaguteekere.

16

*Okuzuukira kwa Yesu
(Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Yok 20:1-10)*

¹ Awo eSaappaato oweyawoireku, oMalyamu Mangadaleena, n'oSoloome, n'oMalyamu omaaye wa Yaakobbo, ni bagula ebyakaloosa baabe basiige omulambo gwa Yesu.

² Eizo waaku, oku lunaku olwesaabbiiti, amakeezi pwi, ni baaba oku magombe nga ³ beebuulyangana bati, "Neye, naani eyatwiringitirya eibbaale okulitoola omu mulyango gw'amagombe?" ⁴ Olwakubbba eibbaale nago lyabbaire linene ino. Neye owebatuuka oku magombe, baabire okulola angulu oku kagingi amagombe egigabbaire nga babona eibbaale baliyiringitirye balitoire omu mulyango gw'amagombe ag'empuku!

⁵ Owebangira omu magombe, ni babona omusaiza atyaime oku lubba lw'engalo endiiro,

ng'azwaire ekanzu enjeru, ni bawuninkirira.
⁶ Awo omusaiza oyo n'abakoba ati, "Muleke okuwuninkirira. Timunoonia Yesu ow'e Naaza-leesi ogubakomereire oku musalabba? Aanu abulawo, azuukiire. Mubone, kinu niikyo ek-ifo egibabbaire bamuteekere. ⁷ Aale mwabe mukobere abeegibe, eino eino oPeetero, muti, 'Yeesookere okwaba e Galiraaya. Eeyo gimwamubonera, era ng'oweyabakobere.' "

⁸ Oweyamalire okubakoba ebyo, olw'okuwuninkirira n'obuti obubitiriri obwabbaire bubakwaite, ni bawulukamu, ni bazwa oku magombe nga bairuka, era ni batakoberaku muntu yenayena olwakubbababbaire batiire ino.

EMMALIIRIRYA EGENDI EY'EIRA

Mak 16:9-20

*OYesu abonekera oMalyamu oMangadaleena
 (Mat 28:9-10; Yok 20:11-18)*

[⁹ OYesu oweyazuukiire amakeezi eino, oku lunaku olwesaabbiiti, yasookere kubonekera Malyamu oMangadaleena, oodi oguyabbingireku emizimu omusantu. ¹⁰ OMalyamu oyo n'ayaba n'akobera abeegi ba Yesu, era nga babbaire bakaali bakunga. ¹¹ Neye owebawuliire bati nambu oYesu mwomi, era mbu oMalyamu amuboineku, ni batakiirkiriry.

*OYesu abonekera abeegi ababiri
 (Luk 24:13-35)*

¹² Ebyo nga biwoire, oYesu n'abonekera babiri kwibo nga baaba omu kyalo. Yabbaire afaanana

mu ngeri gendi. ¹³ Awo ni bairayo, ni bakobera abanaabwe. Neye bona ni bataikirirya.

*OYesu abonekera abeegibe eikumi na moiza
(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Yok 20:19-23; Bik 1:6-8)*

¹⁴ Oluzwanyuma, oYesu n'abonekera abeegibe eikumi na moiza, nga batyaime balya. N'abanenya olwa kutabba n'okwikirirya, n'olw'obukakanyali bw'emyoyo gyabwe olwakubba tibaikiriire ebibono byabo abamuboine ng'amalire okuzuukira. ¹⁵ Era kwolwo n'abakoba ati, "Mwabe omu byalo byonabyona mulaabbe eeri abantu bonabona aMawuliro aMasa. ¹⁶ Buli agaikiririryamu, era ni bamubatiza, yalirokoka, neye atagaikiririryamu, omusango gwalimusinga.

¹⁷ "Abo abanjikiririryamu bakolanga ebyewunyo binu: Omu liina lyange babbingga emizimu oku bantu; batumulanga omu ntumu egibatayegangaku; ¹⁸ singa bawkata empiri, era singa balinywa ekintu kyonakyona ekiita, tikyabakolenge bubbibubbi. Bateekanga engalo gyabwe oku balwaire, abalwaire abo ni balama."

*OYesu bamutwala omwigulu
(Luk 24:50-53; Bik 1:9-11)*

¹⁹ Awo oMusengwa oYesu oweyamlire okutumula nabo, ni bamutwala omwigulu, n'atyama n'oKibbumba omu kifo ky'ekitiisya eino.* ²⁰ Awo

^{16:15} 16:15 Bik 1:8 * ^{16:19} 16:19 Ekifo ky'ekitiisya eino, ooba, Oku lubba olw'engalo endiiro eya Kibbumba. ^{16:19} 16:19 Bik 9:11

abeegibe ni batambula nga balaabba wonawona aMawuliro aMasa. OMusengwa oYesu n'ababweeranga, era n'akakasanga obukwenda bwabwe ng'abakolesya ebyewunyo].[†]

[†] **16:20** 16:9-20 EBiwandiike ebimo ebyeira biri n'emmaliiriry enyimpi, ng'eira omu kifo ky'enyiriri 9-20. Emmaliiriry eyo enyimpi niiyo eenu: Okuzwa eeyo, abakali abo ni baaba egiri oPeetero n'abainaye ni babakobera omu bimpi bimpi byonabyona omwisuka ebyabakobere. Ebyo nga biwoire, oYesu onyere n'abonekera abeegibe, n'abatuma okulaabba obukwenda bwa Kibbumba, obw'emirembe gyonagyona obwa kulamya abantu, babusalaanie omu kyallo kyonakyona, okuzwa ebuzwaisana okutuuka ebugwaisana. Amiina.

**Endagaano Empyaka Omu Lugwere
Gwere: Endagaano Empyaka Omu Lugwere (Bible)**

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Gwere

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
03698e2d-9c8d-5b1f-bc49-b0066e860180